MONTØR FORUM

Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane. Årg. 11. nr 2 2001

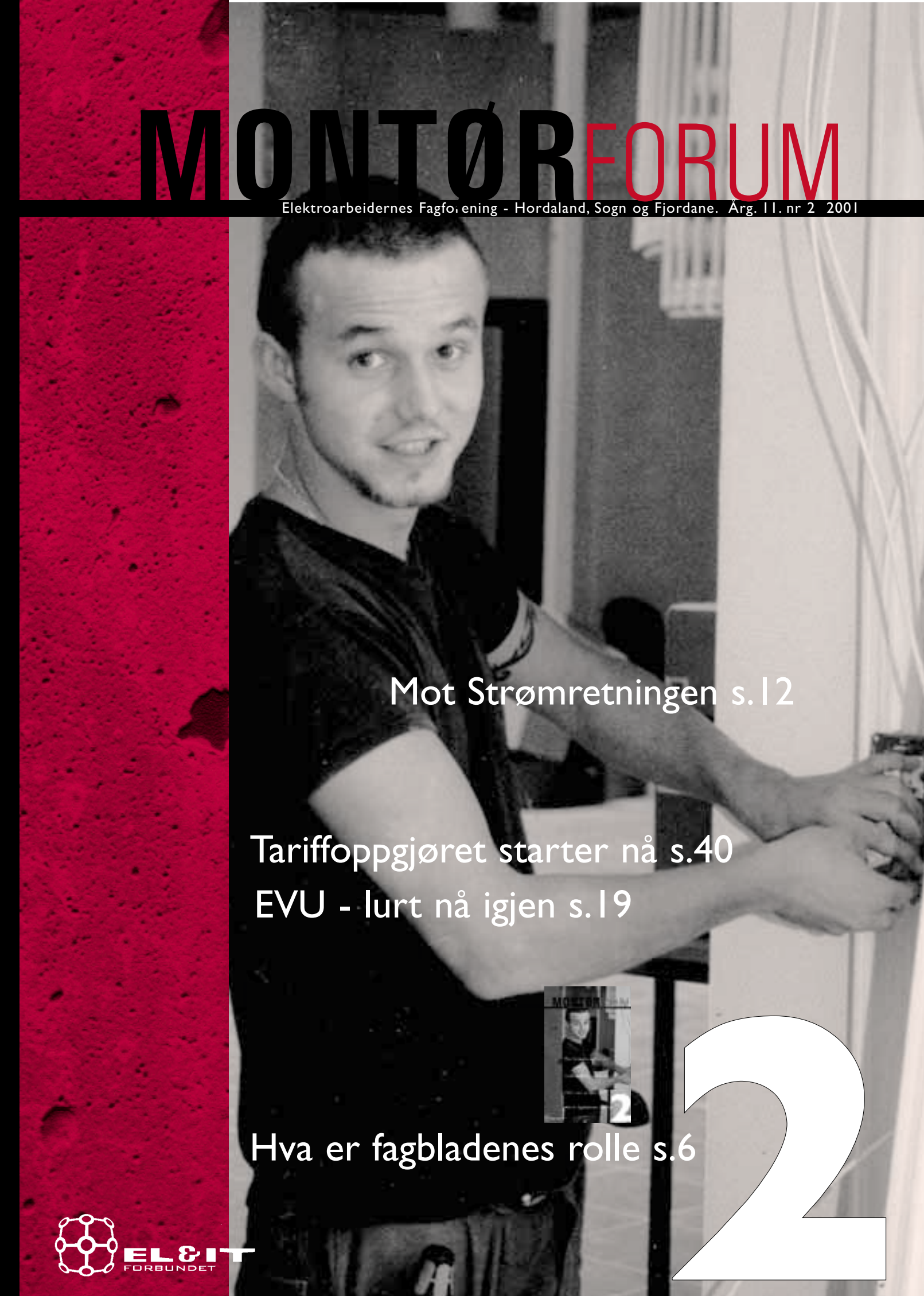

Mot Strømretningen s.12

Tariffoppgjøret starter nå s.40

EVU - lurt nå igjen s.19

Hva er fagbladenes rolle s.6

2

EL&IT FORBUNDET

EL&IT FORBUNDET

INNHOLD • 2 • 2001

3	Men i morgen
4	Valgets Kval
5	1 Mail 2001
7	Hva er fagbladenes rolle?
10	Revolusjonens røst
11	Frem og tilbake...
12	Mot strømretningen
13	Ein kompetent inkompetant
14	Mest om egen Navle
18	Tariffoppgjøret starter
19	EVU reformen
23	To om etterutdanning
25	Notiser
26	Gode grunner for å...
27	De tillitsvalgtes rettigheter..
28	Kurs på Voss
31	Foreningens historie
32	Historieskrivingen er i gang
36	Viktig enighet om ...
39	Kurs på Os
40	Vi må bli bedre...
42	Tillitsvalgte i distriktet

MONTØRFORUM

Utgis av Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane

Adr.: Kalfarvei 71 • 5018 Bergen
Tlf.: 55 55 36 60
Telefax: 55 55 36 61

Ansvarlig redaktør: Ove Toska.

Redaksjon:
Erik Grytdal, Åge Blummenfelt, Jan Henrik Larsen, Kristian Pedersen, Tor Ivar Fuglø, Nils Gunnar Knutsen, Svein Arild Dale

Opplag: 2 800 eks.

Ettertrykk anbefales når kilde oppgis.

ISSN 0804-3973
Utforming: Bang Illustrasjon.
Trykk: John Grieg Trykkeri.

Leder

Hva nå ?

Mandag 10.september var dagen for valg av det nye Stortinget de neste 4 år. Velgernes svar ved stemmeurnen har gitt noen klare svar, men likevel er det usikkerhet om hva vi kan forvente oss framover og hvordan hverdagen vil bli for arbeidsfolk flest.

Arbeiderpartiet fikk i tråd med meningsmålingene ett katastrofevalg i forhold til egne ambisjoner. Partiet talsmenn kom sjelden på offensiven i valgkampen og folks hukommelse i forhold til partiets realpolitikk i regjeringsperioden, gav liten troverdighet i forhold til nye lovnader om å bruke mer oljepenger. De gangene partiet var på offensiven var når sykelønnsordningen var tema. Men så ble partiet avkledd ved at lekkasjen om "forhandlingene" med LO og NHO, omkring nettopp reduksjoner i sykelønnsordningen fremkom. Da var Olsen-utvalget og deres foreslåtte reduksjoner i Avtalefestet pensjon, og som Høyre og Frp støttet, den neste saken som ble kjørt fram.

Hvilke andre saker skulle Ap kjørt i denne valgkampen for å skille seg fra de borgerlige ?

SV fikk en gledelig framgang. Partiet er troverdig i sitt forhold til fagbevegelsen og støtter arbeidsfolk krav om rettferdig fordeling og likhetssamfunnet. Kampen for de svakeste i samfunnet og en offensiv skolepolitikk, gikk rett hjem til velgerne. At partiet også evner å sette fokus på boligsituasjonen , betyr mye for dagens unge og barnefamiliene. En offensiv boligpolitikk med en kraftig satsing på bygging av studentboliger og billige utleieboliger, ville avlastet pressområdene i byene samt at det ville bety mange jobber innen byggebransjen.

Her i Bergen og Hordaland var det mange som ønsket Torstein Dahle fra RV på tinget. Noen hundre stemmer manglet for at det kunne skje. For oss i fagforeningen har Torstein Dahle vært en svært nyttig og kunnskapsrik foreleser ved konferanser og i Representantskapet. Han hadde med sitt engasjement, kunnskap og gode kontakt med fagbevegelsen ville blitt en solid støttespiller for oss på Stortinget.

Nå ble det ikke slik og vi fikk et borgerlig flertall på Stortinget, som høyst sannsynlig vil medføre ett skifte i regjering. Med utgangspunkt i hva vi kan lese i partiprogrammene deres vil de borgerlige partier bruke sin regjeringsmakt til å endre velferdsamfunnet på en rekke områder.

Ove Toska *Ark.73b*

-Sykelønnsordningen vil bli forsøkt redusert
-Avtalefestet pensjon vil gi dårligere økonomiske utbetalinger
-De som evner å stå i arbeid til de er 70 år får økte utbetalinger
-Flere privatskoler får etablere seg, noe som vil trekke økonomi ut av skolenes samlede ressurser
-Mer privatisering og endring av offentlige oppgaver, noe som kan bety økt bruk av egenandeler

Så har de samme partier lovet økt skattelette, og mer bruk av oljepengene. Hvordan renten påvirkes av dette gjenstår selvsagt å se.

Med en ny regjering går vi nå inn i en 4 års periode med omfattende endringer – endringer som vil endre likhetssamfunnet og velferdsstaten, og goder vi tidligere har tatt som en selvfølge – er ikke lenger det.

Med et slikt utgangspunkt er det et tankekors for noen hver, men også en utfordring for demokratiet – at over 25% av velgermassen ble hjemme. La oss huske på at andre steder i verden er det å kunne være med å gi sin stemme ved frie valg, en festdag der folk står gjerne timevis i kø og kanskje til og med risikerer livet sitt ved valgurnen. La oss derfor bruke demokratiet.

For fagbevegelsen vil alltid likhetssamfunnet og en trygg velferdsstat med sitt sikkerhetsnett – være en sak vi kjemper for .

Og nå trengs det å kjempe - mer enn på lenge.

Ove

Av Erik Grytdal

Seattle, Praha, Gøteborg og Genova. Sa dei ikkje at vi sto ved historias ende, når muren fall? Tida for dei store forteljingane var over, kapitalismen og frihandelen sin endelege siger kunne innkasserast. Men forsøk på å underslå dei negative verknadene av frihandelen, som aukande skilnader mellom fattig og rik, spekulasjonsøkonomi, miljøproblem, rasering av offentlege velferdssystem og mindre makt til folkevalde organ, er fånyttes, røyndomen talar for seg.

Men imorgen...

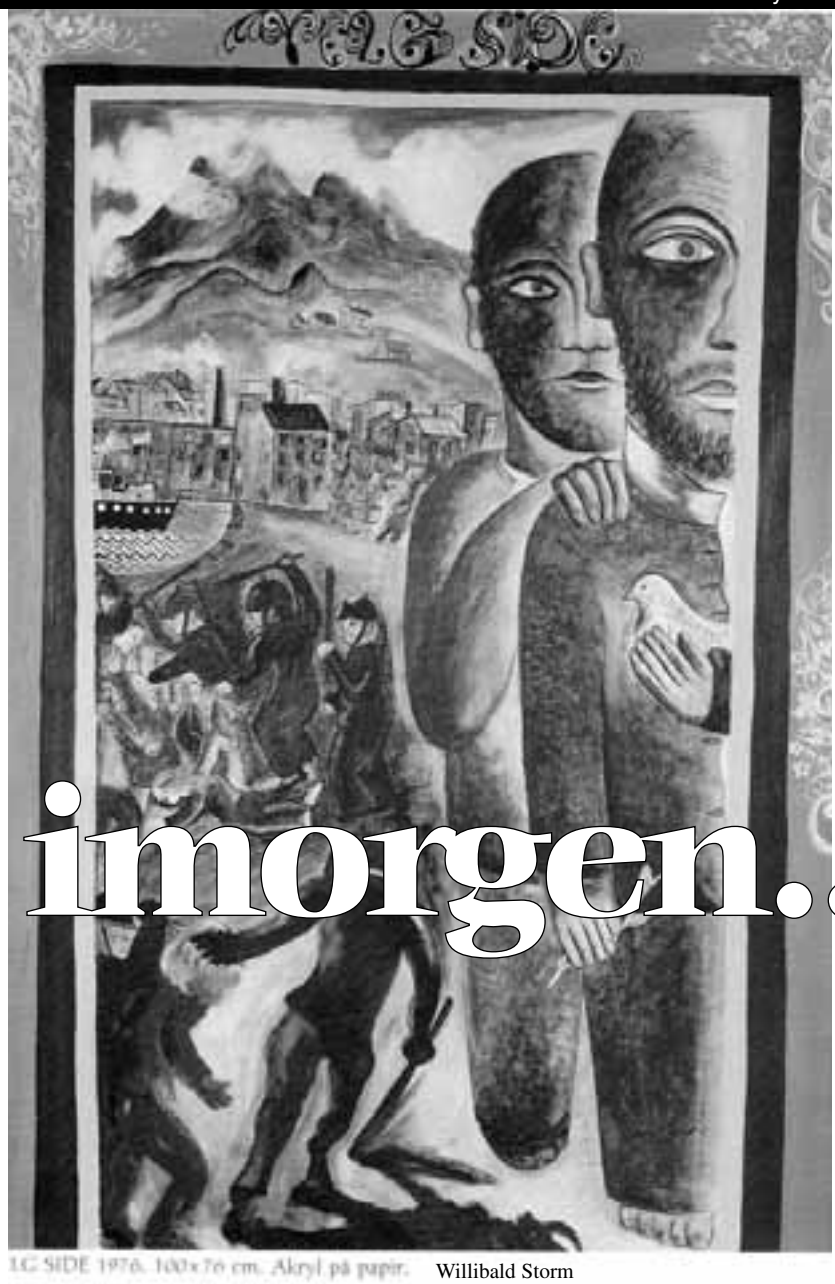

LG SIDE 1976. 100×76 cm. Akryl på papir. Willibald Storm

demonstrasjonane mot dei som no riv ned vernet mot marknadsliberalismen, kjem etter at folk har gjort noko så «gammaldags» som å organisere seg, til dømes gjennom Attac. Ved at fleire organisasjonar, mellom dei fagrørsla, og engasjerte menneske, spesielt ungdom, no saman byggjer nettverk, har gjort det mogeleg å vise at det er mange som ønskjer ei utvikling i ei anna lei.

Dette gjev håp for framtida, men det er mange skjær i sjøen om denne rørsla skal makte den enorme oppgåva ho tek på seg - å snu verdsøkonomien. Og det er særleg to skjær ho må gå klar, så lat oss merka dei!

Valden er det eine. Dei rike føler seg ikkje trygge når folk fyller gatene med slagord og parolar midt i arbeidstida. Makta deira er truga. Er dei redde for å heilt å miste kontrollen gøymer dei seg bak ein mur av politi eller soldatar. Brutalitet og vald skal skræme elles fredelege folk til å halde seg heime. Historia flyt over av døme på slikt. Men dei som under påskot av å demonstrere sjølv utøver vald, dei legitimerer dei rike sitt valdsapparat, tek merksemda bort frå saka, skræmer folk, og hindrar dermed ein brei folkeleg oppslutnad. Anti-liberaliseringssrørsla må framleis ta sterk avstand frå desse, og prøva å stengje dei ute. Fritt spelerom for slike valdsprovokatørar kan velte heile rørsla.

Manglande ideologisk fundament er det andre. Nokre av dei det ikkje nyttar å skræme heim att, vil ein nok invitere til ein dialog med. Det har og alt skjedd. Utvalde leiarar og intellektuelle skal fangast språkleg i eit kompromissdyrkande tankemønster. Slik skal arbeidarklassen innbillast eit medansvar for elendet og godta si underordna rolle, eller eventuelt sin ikkje-eksistens.

Kritikken skal førast trygt innafor rammene av den liberaliserte kapitalismen, og berre innehalde kosmetiske endringar. Manglande ideologisk forankring har alt ført til merkelege utspel innafor rørsla i her i Noreg, om ikkje å ta politiske standpunkt.

Ei rørsle som ikkje er i stand til å ta politiske standpunkt når den økonomiske makta vaklar, eller kan fylle tomrommet med andre ideologiske visjonar og praktisk handling, vil aldri endre historias gang.

Vi andre har ei verd å vinne, og berre våre lenkar å miste!

Valgets Kval

Av Svein Arild Dale

Svein Arild Dale. Ark 131

Vil i denne artikkelen ta føre meg det som eg ser som samanhengen mellom politikk og fagforeiningsaktivitetar. Me har nett overstått eit Stortingsval. Resultatet kan eg diverre ikkje i skrivande stund seie noko om. Det har i tida før valet undra meg at me har fått ei ny høgrebølgje inn over landet. Me lever i ei tid der ein liten del av befolkninga tek ut ein større og større del av den verdiskapinga me alle er med på å skape, til eit større personleg forbruk. Turbokapitalistane susar rundt i dyre bilar og båtar, og tek opp ein stor del av arbeidsstyrken til å byggje seg store hyttepalass i fjellheimen. Det er eit paradoks at arbeidskrafta blir brukt slik, når det elles mange stader er mangel både på bustader, skular og barnehagar. Likevel i ei slik tid let me oss lokke av fagre løfter om skattelette, som i fyrste rekkje vil gå til dei med inntekt langt over snittet og som har store kapitalinntekter, frå i fremste rekkje Høgre og Framstegspartiet. På trass av at desse partia i same slengen varslar om kutt i både pensjonsordninga, og gjennom sin politikk vil gjere AFP ordninga så dårleg at ein vanleg arbeidar innafor industri eller andre næringar ikkje vil kunne nytte seg av denne, so ser me faktisk at i våre eigne rekkjer er det folk som sympatiserar med desse partia. Kva kjem det av, og korleis får høgrepartia det til, når ein kan gå inn på deira eigne heimesider, på deira eigen skattekalkulator, og rekne ut at gevinsten av skatte og avgiftslettene er vekk så snart du har ein til to fråværsdagar?

Ein kan av og til få inntrykk av at no er me so nedsylta av skattar og avgifter at me svelt snart i hel. Det vert frå enkelte hevda at det private initiativ vert drepe av same, og at staten er so grådig at det ikkje går an å få til noko slag. Men er det verkeleg slik at staten tek inn alle desse pengane og grev dei ned i ei stor hole bak Stortinget? Er det heller ikkje slik at staten tek inn desse pengane for å bruke dei på sosiale gode som folketrygda, skular og helse. Og i same slengen, er det ikkje slik at skatte og avgiftslette i 50 milliardarklassen som Høgre lova før valet, vil påverke dei velferdsordningane som me har i dette landet. Min innfallsvinkel er at ein kan gjerne vere ueinig i fordelinga av skatte og avgiftstrykket, og korleis me brukar midlane, men derifrå til å gå over til eit system som langt på veg fjernar det styringsverktøyet som skattar og avgifter er meint å vere, det vil vere å flytte makt frå demokratiet og dei folkevalde over til sterke kapitaleigarar i norsk næringsliv. Litt flåsete sagt, so kan ein seie at det er ikkje det totale skattetrykket som er for høgt, men det er fordelinga det er noko gale med. Når dette er sagt so skal det seiast at eg som AP medlem ikkje er einig i alt det som partiet mitt føretek seg. Eg kan til dømes nemne privatiseringa av Statoil. Eg trur faktisk at det er vanskeleg å finne eit parti som ein er einig med i eitt og alt. Samstundes trur eg me som fagorganiserte har ein unik mogelegheit til påverke eitkvart parti me måtte finne det for godt å melde oss inn i, med våre meiningar og haldningar. Dette med bakgrunn i at me, særleg i vår fagforeining, har god kjennskap i organisasjonsarbeid, og korleis me skal hevde våre meiningar.

Det har og i seinare tid gått føre seg ein diskusjon om kor vidt fagforbunda gjennom LO skal yte stønad til forskjellige parti. Blant anna var det eit tema på den siste Lo- kongressen. Der tykkjer eg det var gledeleg å registrere at det vart ytt stønad, og at også SV vart tekne inn i varmen. Dette fordi eg som fagorganisert meiner at me er best tente med ei sterk venstreside i norsk politikk. Dette meiner eg kan vere med på å danne ei motvekt mot den høgredreiinga som Arbeidarpartiet har fått dei seinare åra.

1.mai 2001

Av Kristian Pedersen

Under: 1.mai i Bergen 2001. Ark.128

Den nye fana til Elektroarbeidernes fagforening blei lufta på Stord for fyrste gong 1. mai 2001. Om lag 100 personar deltok i toget etter å ha vore med på folkemøtet på torget. På folkemøtet heldt samferdsleminister Terje Moe Gustavsen tale. Han

1 mai fortss...fra s 5.

bryska seg i glansen av det nyopna Trekantsambandet, der snorene blei klypt dagen før. Statsråden tok og eit oppgjer med rasisme og framandfrykt i sin tale.
RV sin andrekandidat i Hordaland, Marte Mjøs Persen heldt appell på folkemøtet. Ho la vekt på tradisjonelle kvinnesaker som 6-timars arbeidsdag, utvida svangerskapspermisjon og likeløn i sin appell. Ho mante til solidaritet i kampen for å nå desse måla.

Marte Mjøs Persen. Ark.-S

Frå demonstrasjonstoget på Stord 1. Mai 2001. Ark.-S

Av Erik Grytdal

Bladet du nå holder i hånda feirer i år sitt 10-årsjubileum.
Siden starten i 1991 har det vært gitt ut i alt 19 utgaver, inklusiv spesial nummeret fra streiken i 1996.
Montørforum trykkes i dag i et opplag på omlag 2700, og blir distribuert til over 300 mottakere utenfor fagforeningen.

LO mister medlemmer, og det bekymrer mange. I sin søken etter årsaker retter flere oppmerksomheten mot informasjonsarbeid og medier. Også på LO-kongressen diskuterte man en helhetlig informasjonsstrategi.

Og la oss også slå fast at dette er et uhyre viktig område.
Det som synes å være et hovedsynspunkt for det profesjonaliserte fagpressemiljøet i LO, er en overdreven tro på tekniske og økonomiske løsninger, mens innholdet og det politiske demokratiet i informasjonsarbeidet blir glemt. Økende redaksjonell sjølstendighet er en del av de journalistiske verdiene et profesjonelt presse-miljø har med på lasset. Og sjølstendigheten føles nok størst når finansieringen av fagbladene skjer gjennom annonser og ikke gjennom bevilgninger.

Men forbundene må spørre seg hvilke målsettinger en har med å holde seg selv med et eget fagblad. Dersom svarene på dette spørsmålet også inkluderer det å ivareta demokratiet innenfor den organisasjonen en gjerne omtaler som en bevegelse, da må en også våge å stille spørsmål ved hvordan dette best kan foregå.

Informasjonsarbeidet i LO i dag.
Ser vi oss litt tilbake oppdager vi at det har skjedd en utvikling bort fra direkte eierskap i arbeiderpressen. Avisene har forlatt den tidligere partitilknytningen. Pressen er blitt profesjonalisert, de ansatte er utdannede journalister. Dette gjør sjølsagt noe med det som engang ble kalt arbeiderpressen. I fagbladene har man fortsatt beholdt

Hva er fagbladenes rolle?

eierskapet og organisasjonstilknytningen, men produksjonen er profesjonalisert. Dette gjør noe med fagbladene også. Likevel er det fagbladene, og i noen grad internett en nå setter sin lit til, når LO skal løse sine problemer med å kommunisere med nåværende og framtidige medlemmer. Fagbevegelsen har sjøl kuttet eierskap og bånd til partipressen, og står dermed igjen med fagbladene, i noen grad internett og den interne informasjonsvirksomheten. Men til tross for eierskapet er også fagbladene gitt en fri og selvstendig rolle, og noen debatt om å ta tilbake den politiske styringen av disse bladene, har en sett lite av.

Informasjonsarbeidet i forbundet og Elektroarbeidernes Fagforening

EL&IT-Forbundet har skilt ut fagbladet i en egen redaksjon, mens aktuell intern og ekstern informasjon er tillagt fobundssekretærene og den valgte ledelsen, med hjelp av informasjonskonsulenten for tilrettelegging på internett. Som i forbundet er foreningens fagblad Montørforum skilt ut i en egen redaksjon, mediautvalget. Aktuell intern og ekstern informasjon er som i forbundet tillagt distriktssekretærene og den valgte ledelsen. Dette er både i forbund og forening en fornuftig arbeidsdeling, ettersom det her dreier seg om tid og aktualitet. Fagbladene får slik oppgavene med bakgrunnsinformasjon, reportasjer, intervjuer og framfor alt debatt. Fagbladene skal for eksempel sette tema på dagsorden som folk kan diskutere på arbeidsplassen. Fagbladene er en viktig del av demokratiet i fagbevegelsen, i motsetning til det øvrige informasjonsarbeidet som ofte har en mer administrativ karakter.

Litt historikk

Ved arbeiderbevegelsens sterke vekst fra begynnelsen av 1900-tallet og utover, fikk en etterhvert en sterkt organisasjonstilknyttet arbeiderpresse og fagpresse,. Partiaviser var regelen i Norge fra 1920-årene og til ut i 1970-årene. Redaktørene i arbeiderpressen ble valgt på arbeiderpartienes landsmøter, mest kjent er kanskje Martin Tranmæl. Journalistene ble rekruttert i egne rekker, mens fagbladene måtte lite på egne tillitsvalgte som skribenter.
Etter hvert fikk også NEKF-fagbladet Elektrikeren ansatt en journalist, men forbundslederen var fortsatt redaktør av fagbladet. Først når Anders Kristoffersen ble forbundsleder i 1994 forlot forbundslederen redaktørkrakken. Fra og med Elektrikeren nr.1/1995 overtok journalisten Nils Waag redaktøransvaret, og det endelige bruddet med en tradisjon med politisk valgt ledelse av fagbladet var dermed tatt.
I Elektroarbeidernes fagforening har en beholdt de gamle tradisjonene. Redaksjonen blir valgt av årsmøtet, og foreningens leder er redaktør. Dessuten har Montørforum avstått fra å bruke annonser og reklame, noe fagbladet Elektrikeren, seinere Nettverk, derimot har vært åpen for, både før og siden. En annen viktig forskjell mellom Montørforum og Nettverk er bladenes målgrupper. Nettverk må skrive for hele landet, for PD sektoren og TD sektoren. Det slipper Montørforum, og dermed blir innholdet mer relevant for mottakerne. Men Nettverk har den fordelen at de har flere utgaver i året enn Montørforum. Disse ulikhetene gjør noe med et fagblad, og det er mot dette bakteppet en må forstå hvorfor de er som de er, og hvordan fagbladene kan gjøres bedre.

Hvilke satsinger er gjort?

Noen politiske vedtak er likevel gjort av LO i samråd med de profesjonelle miljøene. Dette er fellessatsinger som bladet LO-Aktuelt (tilnærmet reklamefritt), LO-nytt (nettavis) og stiftelsen LO Media (fagbladsamarbeid), som de viktigste miljøene. LO-kongressen har også innstilt på at alle forbund drøfter og utarbeider egne strategier for informasjonsvirksomheten og IKT, og varsler samtidig en brei mediadebatt i løpet av kongressperioden. Fagmiljøet peker videre på rasjonaliseringsgevinster ved fortsatt å bygge ut fellesskapsløsninger, og ved å peke på ny teknologi. LO sine informasjonsproblemer framstår dermed som langt på vei å være av teknisk og administrativ karakter som det langt på vei er opp til redaksjonene eller de profesjonelle miljøene å løse.

For fagbladene sin del er dette neppe løsningen.

Mer effektive, hurtigere, penere, billigere fagblad produseres best ved å sentralisere produksjonen og samkjøre innholdet. Men med hvilket innhold? Stadige krav til rasjonalisering fører til enda mer fellesstoff, og en slik spiral tar etter hvert kverken på et hvert mangfold. Undersøkelser som er foretatt viser at fagbladene fortsatt er viktigste kilde til informasjon om fagbevegelsen. Derfor står fagbladene på sine ulike bransje- og fagområder i en særstilling, og det er noe en må være oppmerksom på om en har bestemt seg for å bekymre seg over LOs eventuelle manglende evne til å nå ut til medlemmene med sitt budskap.

Men selv om fagbladene representerer ulike bransje- og fagområder, ser de profesjonelle

miljøene gjerne på fagbladene som autonome enheter i forhold til organisasjonen, slik et moderne journalistisk syn er. Vi bør heller se på fagbladene som en naturlig del av selve organisasjonen, som utgjør et demokratisk rom på lik linje med et hvilket som helst annet fora i organisasjonen. Det betyr nødvendigvis at den politiske plattformen også skal bestemmes av medlemmene.

Det synes å være enighet om at fagpressen fortsatt skal organiseres i ulike bransje- og fagområder slik det er i dag. Dette skaper tilhørighet for medlemmene, og må også fortsette om interessen for fagbladene fortsatt skal holdes oppe. Det finnes likevel en mulig satsing på fagblad på tvers av ulike bransje- og fagområder, først og fremst som et supplement, som ikke påpekes av fagbladmiljøet. Nemlig ved å bygge lokale eller regionale fagbladredaksjoner tilpasset LOs distriktsorganisasjon, eller kanskje først og fremst i de største byene. Slike regionale eller lokale fagblad ville kunne ivareta den tilhørigheten medlemmene må ha til et fagblad for å være interessant - på tvers av faglige grenser.

Samarbeid på fagbladsiden under LO-paraplyen har likevel åpenbare fordeler som er verdt å ta vare på. Men faren er at samarbeidet lett kan føre til en innholdsmessig ensretting på tvers av bransje- og fagområder, og geografi. Og dette må det altså demmes opp for. Drivkraften for fellesløsninger er gjerne økende krav til rasjonalisering kombinert med manglende vilje til direkte bevilgninger. En drivkraft som heller ikke er uønsket av fagmiljøet, all den tid en slik utvikling styrker fagmiljøets autonomi.

Finansiering

Et nøkkelspørsmål i forhold til fagbladenes selvstendighet, er altså hvordan finansieringen foregår. Det finnes to aktuelle måter å finansiere fagbladene på. Enten gjennom bevilgninger, eller gjennom annonsering, eller en kombinasjon av disse. Det er videre et faktum at finansieringen i større eller mindre grad også påvirker medienes valg av innhold. En kan godt si at den redaksjonelle sjølstendigheten er avhengig av hvor sikker redaksjonen føler seg på inntektskilden.
I EL&IT-forbundet har vi valgt ulikt. Montørforum baserer seg utelukkende på bevilgninger, mens Nettverk har gjort seg avhengig av annonser.

Politisk ledelse

Foruten finansiering er det politisk ledelse av fagbladet som er

avgjørende for innholdet. Også her har vi gjort ulike valg. Montørforum baserer seg utelukkende på valgte tillitsvalgte, mens Nettverk bare har profesjonelt ansatte.
Dette har ikke bare med politiske valg å gjøre. Litt avhengig av arbeidsmengde er det også, og et fagblad av Nettverk sin størrelse bør ha profesjonelle journalister. Men hva med politisk ledelse? Forbundet må spørre seg om hvilke målsettinger en har med å holde seg selv med et eget fagblad. Dersom svarene på dette spørsmålet også inkluderer det å ivareta demokratiet innenfor den organisasjonen som en gjerne omtaler som en bevegelse, da gir svaret seg selv. Fagbladet må ledes av en politisk valgt redaktør, som velges av Landsmøtet for fire år om gangen.

Lederen i Nettverk 5/2001kommenterer informasjonsvirksomhetens rolle i fagbevegelsen i etterkant av LO-kongressen. En kan bare tolke den lederen slik at den støtter det øvrige profesjonelle pressemiljøet i LO for en ytterligere sentralisering og effektivisering av fagbladproduksjonen, og en overdreven tro på tekniske løsninger. Når det gjelder det politiske innholdet i denne lederen så omtales LO-medlemskapet som en vare som skal markedsføres overfor en kunde. Om dette er bokstavelig ment eller bare en metafor, er mer usikkert. Sjølforståelsen som ligger bak et slik utsagn er i alle fall at en ser for seg medlemmene som konsumenter, og seg sjøl som produsenter. Men det er først og fremst i egenskap av produsenter medlemmene er organisert! Det må advares mot å bruke markedsøkonomiens rollemønster som metode for å forstå fagbevegelsen. Dette leder i beste fall ikke til annet enn ideologisk schizofreni. I verste fall kan det forlede noen til å sette likhetstegn mellom forbrukermakt og demokrati - husk forbrukere blir ikke invitert til debatt!

Litt om fagladenes demokratiske rolle

Etter å ha pekt på innholdet i fagbladene som det sentrale for å lykkes med en fagbladsatsing, og innholdets betydning for fagbladenes oppgave som arena for demokratiet innenfor fagbevegelsen, kan det være på sin plass å si noe om akkurat det. All informasjon og kunnskap er viktige forutsetninger for å kunne delta i demokratiet. Men en hver redaksjon må gjøre politiske valg av hvilke saker som er de viktigste for medlemmene å mene noe om. Det stoffet som i første rekke ivaretar demokratiet gjennom fagbladet er det meningsbærende stoffet, og artikler

som har en virkelig kritisk gjennomgang av viktige samfunnsmessige eller organisasjonsmessige saker. Hvordan dette behandles er av avgjørende betydning for å starte eller holde igang den debatten som en demokratisk prosess innebærer. Da er valg av side i vesentlige saker viktig fordi det best klargjør motsetningene, og dermed inviterer leserne til debatt, for eksempel på arbeidsplassen.
Det profesjonelle inntoget i det som tidligere var en mer gjennompolitisert presse har blant annet ført med seg akademiske verdier som objektivitet og nøytralitet. Dette er for all del viktige verdier. Men innhold med nøytrale holdninger der det ene er like bra som det andre, og der man for all del ikke må ta standpunkt, det framstår for mange lesere, både som uforståelig og som et stort gjesp.
En skal ikke undervurdere leserne som noen tullinger en kan komme i skade for å pådytte bastante meninger. Det diskuteres nemlig politikk rundt om på arbeidsplassene, og disse diskusjonene som noen ganger er saklige, andre ganger usaklige, preges ofte av bastante og overdrevne standpunkter, og gjerne både med humor og sarkasme.
Vi må som organisasjon sørge for at det finnes tilstrekkelige formelle og uformelle rom innenfor de ulike organisasjonsledd, der debatten og demokratiet kan blomstre. Fagbladet bør definitivt være et av de viktigste formelle rommene. Men mener vi det, må vi ikke stenge oss selv ute fra det. Da må vi selv inn og bygge den politiske plattformen som er nødvendig. Og det kan bare gjøres ved at redaktøren av fagbladet står på valg på Landsmøtet.

Rudolf Nilsen (1901-1929)

Revolusjonens røst

Revolusjonens røst

Rudolf Nilsen (1901 - 1929)
100 år - 2001

Gi meg de rene og ranke, de faste og sterke menn,
de som har tålmod og vilje, og aldri i livet går hen
og selger min store tanke, men kjemper til døden for den.

Gi meg de kolde og kloke, som kjenner min virkelighet.
Bedre enn mange som sier de tror, trenger jeg noen som vet.
Intet er mer som skrift i sand enn løfter om kjærlighet.

Gi meg de bitre og steile som ikke har frykt i sitt blikk.
Gi meg de gudløse stolte, som ikke har trang til mystikk,
men dristig vil skape en himmel her etter egen skikk.

Gi meg de brennende hjerter, som aldri gir tapt for tvil,
som aldri kan kues av mismot og trues av sorger til hvil,
men møter hver seier, hvert nederlag med det samme usårlige smil.

Ja gi meg de beste blant dere, og jeg skal gi dere alt.
Ingen kan vite før seiren er min hvor meget det virkelig gjaldt.
Kan hende det gjelder å redde vår jord.
De beste blant dere er kalt.

EVU reformen:

FREM OG TILBAKE ER DOBBELT SÅ LANGT - ELLER LURT NÅ IGJEN

Brevet fra statsministeren om å sette ned et utvalg for å se på midler til å finansiere livsopphold under etter og videreutdanning var det som gjorde utslaget da vi anbefalte våre medlemmer å stemme ja under andre runde av tariffoppgjøret i fjor. Hadde vi kjent resultatet fra utvalgsarbeidet, så er det sannsynlig at vi ville anbefalt våre medlemmer å stemme nei under andre runde i fjor.

Som alle husker kom LO ledelsen med et forslag til tariffoppgjør i fjor som ble grundig stemt ned. Daværende leder i EL & IT Forbundet Anders Kristoffersen var en av dem som anbefalte å si nei til oppgjøret. Hans begrunnelse var at resultatet var en katastrofe for EVU reformen. Etter noen dager med streik lå det på bordet et nytt og mye bedre forslag til oppgjør. Det forslaget hadde blant annet med forbedringer på 5 ferieuken og en bedre økonomisk ramme. Det som tilsynelatende reddet EVU reformen var et brev fra Statsministeren om å sette ned et utvalg for å se på midler til å finansiere livsopphold under etter og videreutdanning.

Da fanden ville at intet skulle skje, satte han ned en komité. Komiteen som ble satt ned ble behørig befolket med representanter fra fagbevegelse, arbeidsgivere og departementene. Komiteen ble ledet av tidligere finansminister Sigbjørn Johnsen. Det var to representanter fra LO systemet. Av grunner som for oss er helt uforståelige var det ingen fra EL & IT Forbundet som var med i utredningsgruppen. Mandatet for utvalget var etter vår mening meget klart, Utarbeide forslag til modeller for finansiering av livsopphold ved utdanningspermisjon som skal gjelde hele arbeidslivet.

Vi skal raskt slå fast at det har ikke utvalget klart. Konklusjonen når det gjelder EVU er at vi nå er tilbake der som vi stod før tariffoppgjøret i år 2000. At arbeidsgiverne ikke ville gå inn for gode løsninger, var vel som vi kunne vente, det som overrasker oss er at heller ingen av de som kommer fra departementene

Åge Blummenfelt
-Vi burde stemt nei under andre runde av tariffoppgjøret i fjor, mener Elektroarbeidernes Fagforening sin kasserer Åge Blummenfelt i en kommentar til det manglende resultatet det såkalte Johnsenutvalget har kommet med. Utvalget skulle utrede støtte til livsopphold ved utdanningspermisjon i forbindelse med etter- og videreutdanning. Ark.127

som vi kunne vente, det som overrasker oss er at heller ingen av de som kommer fra departementene har klart å gjøre det som de er pålagt gjennom utvalgtes mandat. Representantene fra LO og YS har fremmet et hederlig forslag til finansiering. Et forslag som har fått bare deres stemmer.
Brevet fra statsministeren var det som gjorde utslaget da vi anbefalte våre medlemmer å stemme ja under andre runde av tariffoppgjøret i fjor. Hadde vi kjent resultatet fra utvalgsarbeidet, så er det sannsynlig at vi ville anbefalt våre medlemmer å stemme nei under andre runde i fjor.

Langt fra en EVU-reform

De som har ventet på en etter- og videreutdanningsreform (EVU) som gir reelle muligheter til etterutdan-

Av Erik Grytdal

Mot strømretningen

Bedriften Ernst Eismann Eftf. A/S har i underkant av 20 montører og lærlinger, og de fleste ansatte er organisert i Elektroarbeidernes Fagforening. Ikke noen uvanlig situasjon det i og for seg. Det spesielle er at innmelding i fagforeningen var noe de bestemte seg for å gjøre sammen. En for alle og alle for en. Og mens LO ellers sliter med medlemsoppslutningen, og mange kloke hoder bruker mye tid til å bekymre seg om både det og den individualistiske tidsånden, så bestemmer altså de ansatte ved en småbedrift i Eidsvåg seg tvert imot for å handle kollektivt. Montørforum tok derfor en prat med klubbleder Tom-Erik Jonberg (34) for å få vite mer om dette kollektive påfunnet.

Tom-Erik Jonberg er klubbleder hos Ernst Eismann Eftf. A/S Ark.126

Jonberg begynte hos Eismann for om lag tre år siden, og er av den sorten som lar seg engasjere når han brenner for noe, og sier det han mener. Det tok derfor ikke lang tid før han ble talsmann for de ansatte. Det startet egentlig som en slags husforening. Med bare et par organiserte i firmaet, ble både de og de uorganiserte tatt med når det skulle forhandles om noe. Også sjefen så det som en fordel at de ansatte samlet seg i en klubb, det er jo lettest å forholde seg til bare en part. Men at klubben sluttet seg til fagforeningen, det syntes han bare var en dårlig ide.

Jonberg er heller ingen erfaren tillitsmann med lang fartstid. Riktignok har han vært medlem tidligere da han arbeidet i et annet firma, men den gangen følte han at han fikk så dårlig oppfølging at han gav opp medlemskapet.

-Dette har vært en lang prosess. Vi samlet oss i en klubb for å jobbe sammen med bedriften, forteller han. Men lønna var dårlig sammenlignet med andre, og vi kom ingen vei, og det var også andre problemer.

Selv erkjente han etter hvert at han som talsmann selv hadde behov for et avtalelverk og en organisasjon i ryggen som han kunne støtte seg på, i møte med en sjef med bestemte meninger. Og dette behovet la han også fram for arbeidskameratene.

-Så da meldte alle seg inn?

-Nei, så fort gikk det ikke. Men vi kom til et punkt da vi satt oss ned og bestemte oss for at noe måtte gjøres, og det ble til at vi inviterte Ove Toska til å komme å informere på et klubbmøte for nesten et år siden.

Siden fortsatte diskusjonen i klubben, og Ove Toska ble invitert til nok et møte seinvinters, før mesteparten bestemte seg for å gå inn i lag, foran lønnsoppgjøret i vår.

-Vi mente det var best for miljøet i firmaet at vi gjorde det på denne måten, og å bruke god tid til å diskutere før vi bestemte oss, sier han.

-Hvordan er dere blitt mottatt i fagforeningen da?

-Foreløpig har vi fått veldig grei oppfølging, og det vil vi ha ellers går vi ut igjen! Men det vil nok ta veldig lang tid før alt klubbarbeid er oppe og går, det er mye som må gjøres, kommer det litt ettertenksomt.

-Og sjefen?

-Han er litt sur ettersom han må forholde seg til oss på en helt annen måte nå. Men det er nok en prosess det også, der ting vil gå seg til, sier han og understreker at det er en fin tone mellom ledelse og arbeidere i dag.

Jonberg har også noen gode råd til fagforeningsfolk som skal ut å verve nye medlemmer. Det er først og fremst at man er tålmodig, opptrer diplomatisk og bruker mye mer tid til samtale. Og at man siden følger dette opp.

-Unge synes å være fullstendig kunnskapsløse om hva fagbevegelsen i det hele tatt er for noe. Dette burde de fått kjennskap til når de gikk på skolen. Da kunne slike prosesser som vi har vært igjennom startet av seg selv, sier en engasjert Jonberg som selv arbeider i et firma med mange unge, og en lav gjennomsnittsalder.

-Start med det positive først, folk er villige til å betale viss de får vite hva de får igjen for medlemskapet.

Og opplæring er noe klubblederen hos Ernst Eismann brenner for. Bedre tid til å gi de unge en skikkelig lærlingeopplæring, også under høykonjunktur, når en er presset på tid. Og en oppgradering av selve håndverket.

-En må følge bedre opp med praksis, en skal lære håndverket også. Selvsagt skal en lære teoretisk basiskunnskap, men nå blir det lett for mye teori, og elementær kunnskap om verktøybruk mangler ofte blant de ferske lærlingene, forteller Jonberg.

Vi ønsker klubben velkommen i Elektroarbeidernes Fagforening, og håper at de selv tar fagforeningen i bruk som sitt verktøy, med innspill og debatt. Slik bringes fellesskapet framover.

Av Tor Ivar Fuglø

Ein kompetent **inkompetant**

Etterutdanningsreforma er eit flott ord. Internkontroll og sikkerheitsanalyse , mykje brukte ord, men dei er berre ord. Ord på papir, mykje papir.
Blir da for mange ord så nærmar det seg mas. "Mas, mas, mas over hele linja" som Dum Dum Boys syng om. Nokon likar å mase, andre likar å jobbe. Skape noko, få ting til å virka. Straum er grunnlaget for elektrikarens eksistens, problemet er kor i helvete går han. Når ein har jobba lenge nok i faget så lærer ein seg det. Straumen går den kortaste vegen, tvers gjennom kroppen din om du tar på han.

Elektrikarens jobb er å få straumen fram der han skal brukast. Energi, det er straum. Og som fysikken har lært oss ; summen av energi kan verken skapast eller endrast, den er konstant. Energiforma derimot kan endrast frå straum til varme eller lys eller mekanisk rørsle mellom anna.

Utdanning etter at du har blitt utdanna (les fått fagbrev) ligg på bordet. Kva vil det sei ?
Du skal lære deg meir om kor straumen går. Kva form han tar, korleis me skal utnytte energi.
Fagbrevet er berre eit bevis på at me kan litt om straum, men det er mykje meir som skal lærast. Det er det utstyrsprodusentane som sørgjer for. Heile tida nye teknikkar, nytt utstyr og finurlege duppedingsar. Skal me kunna kalle oss fagfolk så må me vel vete korleis faenskapen virka. Og skal me få da til å virka så må me vel ha helsa til å kunna gjera jobben. Enkelt og greitt.

Tida, det er den som bestemmer. Vi bruker tid til alt mogeleg, vi bruker ho heile dagen og heile natta, og så er det berre tid. Like mykje til kvar og ein, 24 timar per døger.
Skal me etterutdanna oss i kva me skal bruke tida til?
Som ein eller annan sa ; alle andre tenker bare på seg, det er bare eg som tenker på meg!
(utanom sjefen og kjerringa som lurer på kvifor alt du gjer tar så lang tid).
Kast deg over PCèn og start opp eit program, (ikkje kabal), finn fram manualar og lærebøker – les, spør dei som kan svara. Gje gass !!!

Det er mange måtar å bruke tida på og det er mange måtar å læra på. Prøv, feil, og prøv igjen. Trass alt er me berre menneske, det er menneskeleg å feile. Ingen kan hengja deg for at du har lyst til å læra.

Kompetent - inkompetant – kompetent – inkompetant – kompetent - in……Det er jo heile livet!!!!

MEST OM

Fra representantskapet I Elkektroarbeidernes fagforening ved årsmøtet 2001. Ark.127

Debatten blant de 85 frammøtte i Folkets hus dreide seg denne gangen mest om medlemskontingenten og forsikringsordningen. Debatten om medlemskontingenten er en gammel debatt som gjentar seg med jevne mellomrom, og der argumenter og personer er de samme. Uenigheten om forsikringsordningene gikk først og fremst mellom det høytlønte offshoremiljøet som ikke ville ha noen prosenttrekk på forsikringsordningen, og dem som ville at de som tjener mest også skal betale mest. Og resultatet ble seier for dem som ikke ville dele på utgiftene.

Av Erik Grytdal

Årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening,
Folkets Hus, 30 mars 2001.Folkets Hus, 30 mars 2001.

EGEN NAVLE

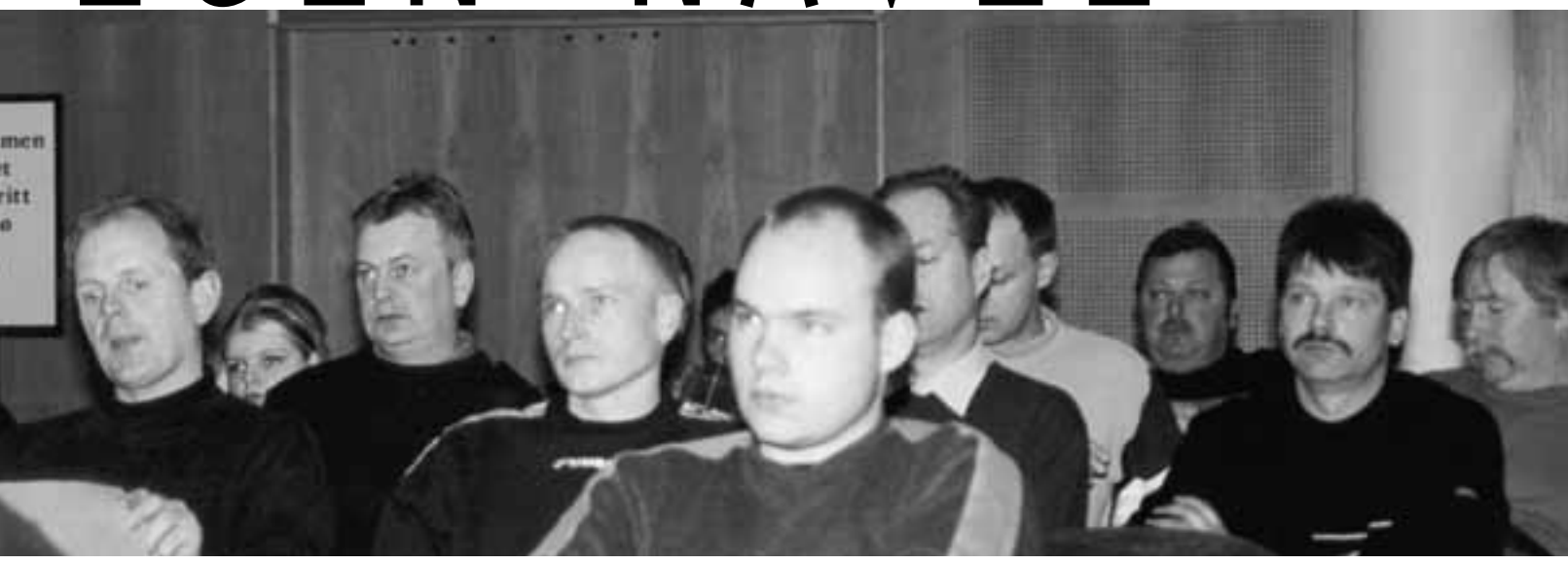

Fra representantskapet I Elkektroarbeidernes fagforening ved årsmøtet 2001. Ark.127

fagforeningens leder Ove Toska ønsket velkommen og tok i åpningstalen for seg de samfunnsmessige forhold som har preget fagforeningsarbeidet i året som har gått. Arbeidslivet ble rammet av storstreik i fjor, og selv om vi ikke ble tatt ut ble enkelte medlemmer rammet av permitteringer. -Vi er også vitne til en forskjellsutvikling i samfunnet som vi ikke aksepterer, og som vi har gitt klar beskjed om før, uten at det ser ut til at signalet har nådd fram, sa han. -Kollektiv fornuft, ja, men ikke bare for oss. Vi har fortsatt 70 000 arbeidsløse. Dette er et problem vi aldri må tillate oss å glemme. Noe ledighet har det også vært blant egne medlemmer. I etter- og videreutdanningssaken ser vi tendenser til at den beveger seg i en annen retning en det vi ønsker, og det er viktig for oss å følge opp.
Om «modernisering» av offentlig sektor sa han at ting selvsagt kan gjøres bedre, men at vi skal ha en velferdsstat minst like god som nå. Ulike deler av offentlige verdier selges ut, sa han og viste spesielt til SDØE der AP og de borgerlige har vedtatt salg av andeler. -Noe er feil når disse verdiene blir overlatt til noen få, sa han, fellesskapet blir satt til side for enkelte utvalgte.
Han var også skremt over fremgangen til Frp i fjor, men stilte spørsmål om folk hadde lest programmet. -Frp jobber for å rive ned kollektive lover og avtaler. Til slutt kommenterte han det ekstraordinære landsmøtet i forbundet, med å si at en ny leder vil bringe oss framover. Han mante til samhold og sa at vi hadde mange uløste oppgaver i samfunnet rundt oss.

Innkalling og dagsorden ble deretter enstemmig godkjent. Eirik Hønsi og Svein Arild Dale ble valgt til dirigenter.

Fagforeningens Beretning

Fagforeningens sekretær Arne Nesheim la fram styrets beretning, og pekte på viktige saker i året som var gått. Spesielt mente han det var mulig å kunne verve enda flere nye medlemmer. Olaf Gjesdal etterlyste en analyse av medisinkassen i beretningen, som han ellers roste for å være en glimrende beretning. Beretningen ble deretter enstemmig vedtatt.

Tarifberetningen

Distriktssekretær Jan Henrik Larsen la fram fagforeningens tariffberetning. Han oppsummerte at resultatet av tariffoppgjøret ble langt bedre etter streiken. Fase to for oss var de lokale forhandlingene. En hadde i forkant satt seg som mål å heve fastlønna til et gjennomsnitt på 140 kroner timen, og å redusere lønnsforskjellene mellom topp og bunn. En lykkes ikke med noen av disse målene generelt, selv om enkelte hadde nådd fram. Mange viser bare til hva andre har fått. Det er for passivt, en må engasjere medlemmene og skape stemninger som får til press. -Lønnsnivået er for lavt i gjennomsnitt, sa han
Han gikk deretter over til å vise statistikk for lønnsutviklingen de seinere år, og gjorde sammenligninger mellom de høyest lønte og de lavest lønte og viste til økende forskjeller. I forholdet mellom Landsoverenskomsten og offshorelønningene viser det seg at forskjellene minker dramatisk, offshorelønnen har med andre ord en

langt svakere utvikling. -Dette får nok konsekvenser for prioriteringen ved neste tariffoppgjør, sa han.
Til slutt tok han opp de politiske rammebetingelsene og sa at vi trenger virkemidler som streik for å drive igjennom tariffkravene. Da er konklusjoner fra utvalg som Stabelutvalget dramatiske, da de vil gripe inn i den frie forhandlingsretten. Han tok også opp problemet med utstrakt bruk av overtid, også når oppgjørene var til forhandling. Han avsluttet med å kommentere at det var Stortingsvalg til høsten, og advarte mot de angrepene på velferdsordningene et eventuelt borgelig flertall ville komme til å fremme. Han viste spesielt til Frp som vil angripe sykelønnsordningen, Avtalefestet pensjon (AFP-ordningen), og minske fagbevegelsens betydning.
Gunnar Røssland sa at det var en skikkelig bra tariffberetning. -Det er lønna vi lever av, sa han, når bedriftene skjønner at folk tenker å skifte arbeidsgiver så er man straks i forhandlingsposisjon. Han mente det var riktig å prøve å minske lønnsforskjellene, men han hadde ingen følelse med hvordan akkorden utviklet seg, men han registrerte stor økning i interessen for akkordkurs. Sliter med at folk sier ukritisk ja til overtid. Sier en nei kommer klubben straks på banen og får forhandle. Her må holdningene endres.

Åge Blummenfelt sa seg enig i at forhandlingskortene kommer når folk sier nei til overtid. Han stilte spørsmål ved hvorfor ikke målene ble nådd. -Dette må klubblederne si noe om, sa han. Han foreslo også at en ved neste oppgjør fokuserer enda sterkere på å heve lønna de lavest lønte. Beretningen ble deretter enstemmig vedtatt med dette tillegget.

Beretninger og regnskap
Beretningene fra pensjonistgruppen og fra mediautvalget ble deretter tatt opp til behandling, og vedtatt uten kommentarer.
Fagforeningens kasserer Åge Blummenfelt la fram regnskapet, og sa blant annet at foreningen har vært gjennom en god del økonomiske omlegginger de seinere år.
Trond Løvstakken kommenterte at økonomien var bunnsolid. -Det er bra for de viktige oppgavene som gjøres og som skal gjøres, sa han. Men han minnet om at det er avstand mellom det som betales inn og det som brukes.
Ove Toska bekreftet at økonomien var god, men påpekte at det lå mange års arbeid bak å få det til. En var for eksempel i stand til å bevilge 50000 til en aksjon for arbeidsplassene på strak arm når det var nødvendig. Forrige nedsettelse av kontingenten har ennå ikke slått helt ut, og det er nødvendig å ta et skritt om gangen. En må observere og sørge for å ha midler i bakhånd. -Ting skjer fort, sa han.
Regnskapet ble deretter enstemmig godkjent. Det gjorde også innstillingene til disponering til avsetninger av overskuddet, der streikefondet og historiebokprosjektet ble tilgodesett.
Deretter ble la Ove Toska fram beretningen for eiendommen Kalfarvei 71, og orienterte om driften. Kjell Sverre Aasheim la fram beretningen for Osen 4.

Dirigentbordet. Arne Nesheim, Svein Arild Dale og Eirik Hønsi. Ark.127

Beretningene ble vedtatt uten kommentarer. Arne Runnane la fram regnskap og budsjettforslag for Osen 4, og dette ble også enstemmig vedtatt.

Budsjettdebatten
Åge Blummenfelt la fram budsjettforslaget. Han trakk frem at klubbtilskuddet var foreslått øket. En god økonomi skulle derfor komme klubbene til gode. Han redegjorde også for historiebokutvalgets arbeid, framdrift og kostnader.
Arne Nesheim etterlyste midler til fagutdanningsutvalget, og foreslo at det måtte åpnes for at fagutdanningsutvalget kunne bruke midler.
Trond Løvstakken gjentok at fagforeningen hadde svært god økonomi. Han mente det måtte være rom for lavere kontingent, og at dette ville være et viktig signal. Deretter foreslo han at den lokale kontingenten ble satt ned med 0,1%.
Jan Henrik Larsen var sterkt misfornøyd med at det dannet seg en praksis der slike forslag bare ble trukket opp av hatten, som han uttrykte det, uten å ha vært til behandling av grunnorganisasjonen.
Åge Blummenfelt var enig i at slike forslag burde stå på dagsorden slik at de ble underlagt en korrekt saksbehandling. Han understreket at det fortsatt var usikkerhet knyttet til kontingentinngangen, og ba om at en så dette an, og eventuelt satt det på dagsorden siden. Karsten Bøe etterlyste dermed de formelle reglene omkring dette. Ove Toska svarte at det ikke finnes noe ens svar på dette spørsmålet, men han understreket at det er viktig at alle klubbene gies anledning til å delta i debatten. Trond Løvstakken mente at forslaget om reduksjon var innenfor rammene av hva representantskapet burde kunne behandle, og mente det ville være et viktig signal å sende ut til medlemmene. Han ville derfor opprettholde forslaget, og fremmet også forslag om skriftlig avstemming.
Gunnar Røssland sa at forslaget nok var berettiget, men at det burde behandles av medlemmene først.
Tor Inge Lie sa at han hadde sittet i styret både i Oslo og i Stavanger og hadde opplevd både dårlig og god økonomi. -Vi står foran store omstillinger i arbeidslivet og god

økonomi trengs, sa han. Jan Henrik Larsen advarte mot en rotete organisasjonspraksis, dette smitter over på klubbene. Arne Nesheim viste til det nylig avholdte landsmøtet og sa at vi var kjent i fagforbundet i hele landet for å ha en god økonomistyring, og oppfordret Løvstakken til å trekke forslaget.
Åge Blummenfelt opplyste at det fortsatt lå en betydelig gjeld i K71, og at husleien nå skal gå direkte til K71. Han mente dirigentene kunne ta stilling til om Løvstakkens forslag skulle realitetsbehandles, men selv mente han at det ikke ville være riktig å behandle dette nå.
Jon Kristian Viken sa at også han merket at enkelte syntes kontingenten var for høy. -Men seinere i dag skal vi behandle forsikringene, og dette er viktige deler av kostnadene, sa han, og det er viktig å se dette i sammenheng. Åge Blummenfelt gjorde det klart at dersom Løvstakkens forslag ble behandlet, måtte også hele budsjettet behandles på nytt, og et naturlig første reduksjonsforslag ville da bli en reduksjon i klubbtilskuddet.
Dirigentenes forslag om å realitetsbehandle Løvstakkens forslag falt mot 15 stemmer, og det kom dermed ikke til votering. Nesheims forslag om at fagutdanningsutvalget kunne bruke midler ble godkjent av representantene. Også historiebokutvalgets tilleggsforslag ble vedtatt. Budsjettet ble deretter enstemmig vedtatt.

Forsikringsordningene

Ove Toska ønsket velkommen til gjestene som nå var kommet. Det var nestleder i dansk el-forbund, og leder for tariffavdelingen hos oss, Jan Olav Andersen. Om forsikringer sa Toska at han var en varm tilhenger av gode forsikringer, men problemene med håndteringen av våre ordninger er så store at noe må gjøres. Han la fram styrets innstilling der fagforeningen anbefaler at disse endringene blir gjort. Uføre og ektefelleforsikringen opphører som obligatorisk og gjøres frivillig. Kollektiv hjem, grunnforsikring, ulykke og reiseforsikring fortsetter til 67 år. Etter det blir kollektiv hjem og grunnforsikring gratis, mens reiseforsikring blir frivillig. Dessuten skal forsikringstrekket omgjøres fra kronebeløp til prosenttrekk. Karsten Bøe påpekte at et prosenttrekk ville føre til at hans medlemmer nok måtte betale forholdsvis mer, eller er det snakk om et rettferdig prosenttrekk?
Ove Toska sa at de endelige vedtakene blir fattet i sentrale fora, men han påpekte at prosenttrekk i alle fall forenkler saksgangen.
Bjarte Amundsen sa at håndpenger, utenbystillegg og diett er kompensasjon for reising, og at vi ønsker ikke en prosentsats som blir regnet av dette. (Disse tilleggene blir heller ikke regnet med, red. anm.)
Åge Blummenfelt sa at han hadde vært imot forsikringsordningen tidligere, men hadde snudd nå, fordi dette viste seg å være vellykket argumentasjon i vervingen.
Jon Kristian Viken håpte at uføre og ektefelleforsikringen kunne bli frivillig, han hadde et klubbmøte i ryggen for å støtte styrets forslag.
Karsten Bøe fremmet med bakgrunn i det han hadde sagt tidligere et forslag om å stryke siste avsnitt i forslaget, om prosenttrekk. Et fond i forbundet skal utjevne forsikringen, men det skal baseres på kronetrekk og ikke på prosent. Styrets forslag unntatt siste avsnitt ble vedtatt mot 8 stemmer. Karsten Bøe sitt forslag om kronetrekk ble vedtatt mot 15 stemmer.

Uttalelser og valg

Det var lagt fram to forslag til uttalelser, et som gikk imot reduksjoner i sykelønnsordningen, og et som gikk imot en ensidig moderasjonslinje. Begge uttalelsene ble enstemmig vedtatt uten debatt.
Jon Kristian Viken la fram valgkomiteens innstilling. Nils Gunnar Knutsen foreslo at skips og oljeutvalget ble utvidet med et medlem og foreslo Tor Inge Lie. Han ble også valgt. I valgkomiteen ble Ronny Trædal valgt inn istedenfor Svein Østensen som ble valgt inn i styret.

Til slutt orienterte Jan Olav Andersen om arbeidstidsordninger, og om anlegget der Kværnerklubben for tiden jobbet 7,5 timers dag for å presse gjennom en 12-16 rotasjonsordning. Flere av representantene kommenterte dette og uttrykte stor sympati med denne kampen. Atle Teigland sa at den kampen som nå foregår i Stavanger er utrolig viktig for oss, og han foreslo at foreningen sendte en blomsterbukett til klubben ved Kværner, noe som ble bifalt med applaus. Etter denne orienteringen takket Ove Toska for fremmøtet og ønsket vel hjem.

Fra representantskapet I Elkektroarbeidernes fagforening ved årsmøtet 2001. Ark.127

Av Åge Blummenfelt

Tariffoppgjøret starter nå!

Når du leser denne utgaven av Montørforum, så er det et halvt år igjen til vårens viktigste eventyr, nemlig tariffoppgjøret for år 2002. Tariffoppgjøret er vel ikke noe som vi skal bry oss om på denne siden nyttår tenker du når du leser bladet. Sannheten er ganske annerledes. De viktigste beslutningene rundt tariffoppgjøret blir tatt før nyttår.

Klubblederne i Elektroarbeidernes Fagforening startet allerede i mai med sin første samling for å forberede tariffoppgjøret. Klubblederne skal ha flere samlinger der vi skal diskutere våre forslag til saker som vi ønsker å prioritere. Den 22 til 26 oktober reiser 20 representanter fra Elektroarbeidernes Fagforening til Sarpsborg. Der samles 100 tillitsvalgte fra hele landet for å delta i landstariffkonferansen som skal gjøre vedtak om hva vi som arbeider etter Landsoverenskomsten skal prioritere.

Det blir avholdt 3 slike konferanser. En for hver av de store hovedsektorene i EL & IT Forbundet . Disse 3 konferansene kommer med sine anbefalinger, som Landsstyret behandler og vedtar på sitt møte som avholdes i januar.

Dette kan virke som en lang og kronglete vei for å komme frem til et resultat som vi allikevel ikke tar bølgen for. Men vi som har deltatt i tariffarbeidet noen år, opplever den måten vi gjør det på i EL & IT Forbundet som meget grundig og demokratisk.

Det som er viktig for det enkelte medlem er å gå på klubbmøtene for å diskutere, og at klubbene må ta opp det som vi har diskutert. Dersom oppgjøret ikke har vært tema hos dere, så ta kontakt med tillitsvalgt og spør når dere skal ta det opp til diskusjon.

Under tariffoppgjøret har vi arbeidsfolk en unik mulighet for å få satt våre saker som hovedoppslag i media. Vi må huske at hele tiden finner det sted en produktivitetsøkning i bedriftene og i samfunnet generelt. Under tariffoppgjøret kan vi ta ut det som er vår andel.

Selv om vi er kommet godt i gang med arbeidet frem mot tariffoppgjøret , så er det ennå for tidlig å si hva som blir de prioriterte kravene. Det er allikevel noen saker som peker seg ut.
Dette er noen av de tema som blir sentrale. Det er mange andre tema som kunne vært nevnt. Det som er poenget er at det må komme fra klubbene. Alle forslag som kommer opp blir vurdert. Forslag som er gode, og som gjelder flere, de kommer med i prioriteringene.
Det er nå det enkelte medlem kan ha innflytelse på resultatet som kommer til neste år.

Lønn blir alltid et tema. Skal vi øke lønnen eller skal vi ta god vår andel på en annen måte.

Sykelønnsordningen er for tiden under meget strekt press. Hvis den ordningen vi har i dag faller etter valget, så kan det fort bli et tema til nest års forhandlinger.

Skjevheter i vår egen tariff. Det kan være akkord og 4B ell forholdet mellom betaling offshore og på land. Hva må til for at skal ha et produktivite slønnsystem som lever

Etter og videreutdanning. Som en del av oppgjøret i 2000 ble det satt ned et statlig utvalg for å se på midler til livsopphold under etter- og videreutdanning. Dette utvalget kom ikke frem til noe som helst .Bør vi sette det på dagsorden og fremme krav i Landsoverenskomsten om å opprette sentrale fonds.

Rotasjonsordninger har vært et meget hett tema dette året for de som reiser. Hvor høyt skal vi pr oritere kampen for å få til rotasjoner som gir mer tid hjemme enn på anlegg.

Erik Grytdal

EVU På arbeidgivernes premisser

Om utdanningsreformen som ble til kompetansereform, og andre røverhistorier fra virkeligheten.

En EVU-reform som ikke inneholder en finansiering av individuelle undervisningsutgifter og dekning av livsopphold, eller gir den enkelte frihet til sjøl å velge etterutdanning - er ikke til å leve med i det hele tatt. Foruten personlig utvikling handler EVU-reformen også om et arbeidsliv der kunnskap kan flyte fritt bedrifter og bransjer imellom, fri fra småkongenes navlebeskuende styringsrett.

Avgjørelsen om det i det hele tatt skal bli noen EVU-reform i Norge i overskuelig framtid, blir avgjort på Landstariffkonferansen i høst. Fordi Johnsenutvalget ikke ga noe som helst, og fordi EL&IT-forbundets ansvar som drivkraften i denne samfunnsreformen er udiskutabel og ikke kan skyves over på andre.
Og om medlemmene går for en endelig omkamp, må kravet om sentrale fond være en av bærebjelkene, og reformens tilknytning til HA§16 fullstendig revurderes.

angt fra en EVU-reform

De som har ventet på en etter- og videreutdanningsreform (EVU) som gir reelle muligheter til etterutdanning har fortsatt grunn til å være skuffet. Fortsatt er en like langt fra friheten til sjøl å bestemme hvilken utdanning en trenger, og muligheter til å gjennomføre den. Fortsatt mangler finansiering av livsopphold og eventuelle kostnader til undervisning. Så lenge dette ikke er på plass, er en fortsatt prisgitt den enkelte arbeidsgiver, eller tilfeldighetene.
Ved tariffoppgjøret i 1996 ble etterutdanning utpekt som et av hovedkravene til LO. LO sin målsetting var at de ansatte skulle ha rett til etterutdanning i ti prosent av arbeidstiden. Elektromontørene i Norge som hadde vært pådrivere for dette kravet tok også på seg ansvaret for det og gikk til streik for retten til to ukers årlig betalt etterutdanning.
Års frustrasjon med manglende gjennomslag for et nødvendig og framtidsrettet krav, nærmest eksploderte sommeren 1996, oppmuntret av LO sine visjoner. Men etter som arbeidskonflikten gikk sin gang utover sommeren, blei det

etterhvert avdekket et bredt uavklart spenningsfelt mellom det å se på EVU-kravet som et reint tariffkrav, eller som en samfunnsreform. Denne uavklarte problemstillingen er en viktig faktor når det gjelder å forklare både konfliktens utfall, og hvordan saken står nå. Tariffmessig oppnådde en lite utover det å kartlegge behovet på den enkelte bedrift, og rett til et konkret tilbud om kurs, men da innefor nærmere avtalte rammer. Spørsmål om finansiering ble løftet ut av forbundet og over til hovedorganisasjonene, sammen med resten av spørsmålene som omfattet samfunnsreformsiden av kravet.

Etterutdanninga er knyttet til den enkelte bedrift.

Regjeringen lovet i forbindelse med tariffoppgjøret i 1999, å bruke 400 millioner kroner til et kompetanseutviklingsprogram over en 2-3 års periode. Dette skal gå til finansiering av videreutvikling og nyskaping av markedet for etter- og videreutdanning gjennom utviklingskontrakter og nye opplæringstilbud, som det heter. Det betyr blant annet utvikling av utdanningstilbud, eller en tilpasning av eksisterende utdanningstilbud til næringslivet. Det er neppe meningen at denne bevilgningen til EVU-reformen har noen annen målsetting enn å utfylle den enkelte bedrift sitt behov, og ikke den enkelte arbeidstaker, sjøl om det finnes eksempler på at behovene i noen tilfeller kan være sammenfallende.
Og bakgrunnen for det er at dette er midler arbeidsgiversiden kan søke etter, ikke den enkelte arbeidstaker.

I avtaleteksten fra tariffoppgjøret i 2000, slås det fast at det er Hovedavtalens §16 om kompetanseutvikling som skal legges til grunn for hvordan gjennomføringen av etterutdanningen skal skje i bedriftene. Dette innebærer mer enn en tilknytning av kompetansekartlegging og kurstilbud til arbeidslivet, det låser EVU til den enkelte bedrift. HA §16 slår fast at det er gapet mellom bedriftens nåværende kompetanse og fremtidige behov som skal dekkes. Bedriftens styringsrett sikrer bedriftenes definisjon av fremtidige behov, og alt tyder på at bedriftenes fremtidige behov tegner til å bli et sterkere skille mellom arbeidere med kompetansekrevende arbeidsoppgaver og dem med tradisjonelle oppgaver, og et derav påfølgende press for økte lønnsforskjeller.

Dermed ekskluderes også et hvert krav om individuell etterutdanning med sikte på å skifte bedrift, det er den enkelte bedriften sitt behov for EVU som skal oppfylles.
Nå finnes det flere aktuelle etterutdanningstilbud innenfor elektrobransjen som også er anvendbare i flere ulike bedrifter innen bransjen. Men dette gir definitivt arbeidsgiverne svært gode kort på hånda med å bestemme hvilken etterutdanning den enkelte skal få, akkurat slik det alltid har vært!
Gjennom å sørge for at kompetansen i bedriftene blir kartlagt og evaluert i bedriften, sikrer en seg også langt på vei kontroll med hvilken etterutdanning de ansatte velger. Styringsretten over etterutdanningen blir sikret ved å legge føringer på karrieremulighetene. §5 i LOK er allerede tilpasset en slik kartlegging av kompetanse, og alle som har vært i kontakt med dette opplegget vet hvor de uskrevne grensene går for hva det kan kreves av etterutdanning Retten til sjøl å bestemme etterutdanning passer ikke inn i dette mønsteret. Denne siden av etterutdanninga vil innenfor disse snevre rammene fortsatt være knyttet til karrieremulighetene i den enkelte bedrift, og ingenting annet.

Dette er sjølsagt tragisk for den enkelte som ønsker faglig oppdatering, men verre er det at en slik type faglig innavl hindrer en faglig dynamikk og faglig flyt mellom bedriftene innenfor hele bransjen. Og det burde være et tankekors både for NHO og Stortinget.

Det som er positivt her er jo at blir en først enig med bedriften om et utdanningstiltak, så er det bedriften som skal betale. Men det bør ikke fremstilles som noen nyhet, fordi det gjorde jo bedriftene tidligere også når de først hadde blitt enig med seg sjøl. Det er jo kanskje noe lettere å bli enig med seg sjøl også nå når staten bidrar direkte gjennom bevilgninger (400 milloner i denne omgang), og ved at bedriften får fullt skattefritak for eventuelle utgifter til slike kurs!

Reformarbeidet

Et mål som ble nådd på reformsida, er rett til permisjon for å ta etterutdanning, gjeldene fra første januar 2001. Dette blir framstilt som en stor seier, men en bør ikke overdrive betydningen av denne avtaleteksten, som jo også inneholder unntak. Permisjonsrettighetene er egentlig å slå inn åpne dører. Bare unntaksvis er det dette som har vært problemet, og derfor har det heller ikke vært vansker med å få arbeidsgiverne med på å innfri et slikt krav.

El&IT- Forbundets landsmøte i 1998 reiste også krav om anerkjennelse av realkompetanse og enklere adgang til høyere utdanning. Likeså ble det stilt krav om at retten til videregående utdanning måtte utvides til også å gjelde hele befolkningen. Dette var krav som var utformet og klarert i LO på forhånd, og som også langt på vei er innfridd av Stortinget.
Skoleutgiftene til videregående skole for voksne skal nå dekkes av fylkeskommunen. Det er slått fast av Stortinget, og det er et virkelig framskritt. Enklere adgang til høyere utdanning har det også blitt ved at en har endret opptakskravene. Her er anerkjennelse av realkompetanse imøtekommet, som en reform. Og da spørs det om det fortsatt er interesse for å ta videregående allmennfaglig studieretning.

Anerkjennelse av realkompetanse

Kravet om å sidestille realkompetanse med formell studiekompetanse slik det fremgår av arbeidet med kompetansereformen, finner en også igjen i innstillingen fra det såkalte Mjøsutvalget som leverte sin innstilling tidligere i år. Utvalget åpnet blant annet for en slik sidestilling av realkompetanse og formell studiekompetanse ved opptak til høyskoler og universiteter. Dette er også gjort til lov fra og med

studieåret 2001/02, og der det er disse utdanningsinstitusjonene som skal vurdere realkompetansen. Mjøsutvalget ble også heftig kritisert for å legge til rette for en markedsliberalisering av de høyere utdanningsinstitusjonene. Markedsliberalismen kjennetegnes ofte ved at kvalitet må vike for kvantitet, og overført på de offentlige utdanningsinstitusjonene innebærer denne ideologien en reell fare for nivåsenking av høyere utdanning.

Hvordan måle realkompetanse

Men også i en tariffmessig sammenheng i forbindelse med EVU ute på bedriftene er realkompetansen som begrep blitt anerkjent. Når det gjelder en formalisering av realkompetanse er det flere spørsmål og problemer som reiser seg, noe en også åpent innrømmer. Og derfor er førti av de lovede 400 millionene også blitt brukt på prosjekter som skal løse dette. En slags kunnskapsalkymi som også EL & IT Forbundet har deltatt i. I utgangspunktet må en forstå begrepet realkompetanse som kvalitative forhold som ikke lar seg måle. Det finnes ingen enhetlig mal som kan brukes fordi det finnes like mange forskjellige realkompetanser som det finnes mennesker, så hva skal man måle? I tillegg finnes en stor del av realkompetansen rundt om på arbeidsplassene ikke bare som individuell kompetanse, men også som kollektiv kompetanse, som bare kommer til uttrykk i konkret samhandling arbeidere imellom i bestemte arbeidsoperasjoner.

Den mest hensiktsmessige løsningen blir derfor, slik for eksempel Elbus har skissert, i forbindelse med en kartlegging på bedriftene, å måle realkompetansen i forhold til en på forhånd gitt formell utdanning. Da kan eventuelle mangler kartlegges, og kravene til EVU konkretiseres.

Det er jo sjølsagt å lure seg sjøl, for da er det jo ikke realkompetansen en måler, men kompetansen innenfor bestemte fagplaner, og det er jo greit nok. Men realkompetanse er dette ikke.

Ved opptak til høyskoler følger en derimot ikke den samme logikken. Dersom en slik metode skulle gi et sant bilde av realkompetansen, og en kommer fram til at den tilsvarer en formell studiekompetanse - da kunne jo kravet heller være å få gå opp til eksamen, og ikke å senke de formelle kravene til eventuelle opptak på høyskolene. Men så ligger problemene med denne delen av EVU-reformen heller ikke innenfor det området som kartlegges på bedriftene, men blir istedenfor hodebry for høyskoler og universiteter. I hvert fall i første omgang.

Også en språkreform

Etter å ha konstatert disse realkompetasefinurlighetene som altså har kostet 40 millioner hittil, er det også interessant å legge merke til den endringen av språkbruken som har funnet sted omkring EVU. Fra å snakke om en etter- og videreutdanningsreform, har retorikken blitt endret til Handlingsplan for kompetanse, eller kompetansereformen. Den etter- og videreutdanningsreformen som det ble henvist til i 1996 (og tidligere), hadde et begrepsmessig innhold som refererte til et konkret krav om etterutdanning, sjølstendig bestemt av den enkelte, gjennomført i arbeidstida, betalt av arbeidsgiverne/staten (etter hvert gjennom sentrale fond), og der en sto igjen med papirer på en formell utdanning.
Mens etter- og videreutdanning altså viser til et krav om en konkret handling, viser derimot begrepet kompetanse til en beskrivelse av en tilstand. Det kan være flere forklaringer på dette. For eksempel kan en ved å formalisere kompetansen i bedriftene, straks dokumentere økt kompetanse og dermed øke aksjeverdien av virksomheten. Eller det kan ha sammenheng med nivåsenkingen av opptakskravene til høyere utdanning. Både arbeidsgiverne og staten har helt åpenbart interesse av en slik endring av fokus. Dette gjør sjølsagt hele opplegget mye billigere, en slipper å betale for opplæringa, en gjør som med aksjene, en bare skrur opp kursen.

Etterutdanning for spesielt utvalgte?

Det er ikke helt sant at Handlingsplan for kompetanse ikke har ført til tilbud om EVU. I juni 2001 kom EL & IT Forbundet, Nelfo og Elbus med et tilbud om en universitetsutdanning på i alt 15 vekttall, og med opptakskrav basert på realkompetanse. Sjelden er et utdanningstilbud bedre tilpasset spesielle grupper, i dette tilfellet organisasjonstoppene i bransjen. Det er ikke til å komme bort i fra at tanken slår en, at dette er gjennomslag for etterutdanning for de få og utvalgte, og at deltakelse her også påvirker det generelle synet på EVU-kravet, for å uttrykke det forsiktig.
Fem vekttall bare for oppmøte må sies å være i overkant av hva en kan forvente å få gjennomslag for når en krever kompensasjon for realkompetansen. Det er jo bare å håpe at dette prinsippet blir overført til timebetalingen, skal vi si fem timer godskrevet for oppmøte?
En helt seriøs innvending er at en ukritisk utdeling av vekttall undergraver tilliten til kunnskapsverdien disse vekttallene faktisk skal representere, og det er ikke bra.

Hva må betales?

Retten til EVU er sjølsagt lite verdt uten at utdanninga blir gjort gratis, og at en får dekket rimelige utgifter til livsopphold. Skoleutgiftene til videregående skole for voksne dekkes nå av fylkeskommunen, men hva med høyere utdanning? Skal vi gjøre et anslag på hva høyere utdanning koster så er et anslag på 1000 kroner per vekttall, uten bøker, et greit tall å regne med. Da er sjølsagt ikke utgifter til livsopphold med. Et års fulltidsstudie høyere utdanning regnes å ligge på 20 vekttall, og prisen på en slik utdanning blir da altså om lag 20000 kroner. Det sier seg sjøl at da er det mange som allerede er ute av dansen.

For fagorganiserte med rettigheter i LO sitt utdanningsfond er dette fortsatt det aller, aller viktigste virkemiddelet for EVU. Dette er nettopp fordi det er et sentralt fond som bidrar til å dekke utgifter til undervisning, lærebøker og tapt arbeidsfortjeneste for fagorganiserte. Fondet bygger nettopp på

ideen om at den enkelte arbeidstaker sjøl er i stand både til å definere hvilken utdanning han trenger og til å ta ansvar for egen læring. Stipendiene fra dette fondet utgjorde i fjor nesten 21 millioner kroner fordelt på både helårsstudier og kortere studier for i underkant av 3000 medlemmer. Organiserte i privat sektor sto for omlag to tredjedeler av søknadene.

Mange av dem som fikk støtte til utdanning gjennom dette fondet ville aldri hatt mulighet til å gjennomføre den utdanningen de har gjort uten støtte fra dette fondet. LOs utdanningsfond kan tjene som eksempel på de mulighetene en kan oppnå med sentrale fond, mens kompetansereformen til sammenligning blir en bakstreversk ordning uten annet enn tomme ord.

Dersom en hadde krevd at de 400 millionene som nå går til prosjektutvikling for næringslivet og til metoder for å måle realkompetanse, istedenfor hadde gått til dekning av skoleutgifter for motiverte arbeidstakere, kunne 20000 personer fått dekket et års høyskolestudier!
Mer enn noe handler retten til EVU derfor om å få opprettet sentrale fond der den enkelte virkelig har en reell frihet til etter- og videreutdanning. Dette er sjølsagt et gode for den enkeltes personlige utvikling. Men det handler også om et arbeidsliv der kunnskap kan flyte fritt bedrifter og bransjer imellom, fri fra småkongenes styringsrett der det eneste perspektivet på samfunnet er det som kan leses innefor den enkeltes bedrifts oppsatte budsjett.

Hva nå?
En senking av kravene til en formell studiekompetanse lover ikke bra for det framtidige kunnskapsnivået, og er heller ikke noe det er noen grunn til å applaudere. Men dette henger jo også sammen med en generell tendens til markedstenkning også innenfor utdanningssektoren, og en økende spesialisering i arbeidslivet. Men en skam er det at et av verdens rikeste land ikke har råd til å koste på befolkningen en skikkelig grunnutdanning, også i voksen alder.

Derimot er en EVU-reform som ikke inneholder en finansiering av undervisningsutgifter og dekning av livsopphold, eller gir den enkelte frihet til sjøl å velge etterutdanning - ikke til å leve med i det hele tatt.

Vedtak på EL&IT sitt landsmøte og seinere uttalelser fra distriktstariffkonferansen og fra Elektroabeidernes Fagforening, slår fast at kravet om en opprettelse av sentrale uavhengige fond for finansieringen av EVU, fortsatt står ved lag. Uavhengige fond fratar arbeidsgiverne retten til å styre etterutdanninga i bedriftene, samtidig som de får servert regninga. Dette kravet er derfor det mest radikale og mest truende for arbeidsgiverne.
Garantien for at det heller ikke blir innfridd ligger i tariffavtalen fra 2000, der HA§ 16 fastslår prinsippet om at den enkelte bedrifts behov til en hver tid skal være overordnet den enkeltes egne behov for etterutdanning, er gjort gjeldene.

Skal Norge få en reell etterutdanningsreform, med det opprinnelige innholdet på plass må EL&IT-forbundet igjen ta på seg ansvaret som drivkraften i EVU-arbeidet. Kravet om sentrale fond må igjen settes høyt på dagsorden, og reformens tilknytning til HA§16 fullstendig revurderes.
Klokkene ringer for Etter- og viderutdanningsreformen.

Av Erik Grytdal

To om etterutdanning

Evalueringen av etterutdanningen etter §5 viser svært ulike resultater ved de ulike bedriftene. Det er en oppsummering som styrker dem som kritiserer retten til etterutdanning, slik det er nedfelt i Landsoverenskomsten, for å være alt for uforpliktende. Resultatet viser at bedriftenes styringsrett fortsatt står sterkere enn den enkeltes behov for etterutdanning. Dette kan bare bety at finansieringen av etterutdanningen må flyttes ut av bedriftene og over i sentrale og bedriftsuavhengige fond, slik kravet var når kampen om etterutdanningen toppet seg sommeren 1996, og slik det fortsatt står.

Mongstad Elektro var et av de firmaene hvor klubben kunne si at etterutdanningen fungerte meget bra. Vi tok derfor en prat med denne klubben først.

-Faktisk så har det vært slik at det har vært bedriften som har tatt initiativ til at folk tar etterutdanning, sier en fornøyd Roger Solheim, klubbleder ved Mongstad Elektro.

-Men når det er bedriften som tar initiativ kan ikke det føre til at noen blir forbigått?

-Det har ikke klubben registrert ihvertfall. Det står mye på oss selv å fremme forslag til etterutdanning, bedriften stiller seg positiv. Nå rundt nyttår opplevde vi trange tider med lite arbeid, og da oppfordret

Fra klubblederkonferansen på Bergen Hotell 14 mai 2001. Ark.130

bedriften oss til å fremme forslag om etterutdanning.

-Hvilke kurs har dere fått da?

-Fire stykker har fått tatt teorien for VK1 og VK2 i automatiseringsteknikk. Kurset foregikk på Fanahammeren på kveldstid, og det kostet bedriften 30000 per person. I tillegg fikk vi låne firmabil og fikk bropengene dekket. Vi har også fått PLS-kurs for de som ville ha det. Dessuten har vi fått EX-kurs, noe vi trenger alle som jobber på Mongstadanlegget. Nå sist ble det arrangert kurs sluttkontroll i regi av NELFO, noe som var for alle. Dette ble lagt i tida fra klokka 14.00 til 18.30.

I Aker Elektro er bildet et helt annet. Klubbleder Trond Løvstakken er langt fra fornøyd med måten bedriften hans har håndtert etterutdanningskravet. Han forteller at krav om etterutdanning har stått på dagsorden i hvert eneste forhandlingsmøte helt siden høsten 1996, uten at dette har ført til noen etterutdanning. El&IT-klubben har gjennomført kompetansekartlegging av medlemmene, og en har riktignok kommet så langt at det er protokollert enighet om hvilken utdanning som skal gjennomføres.

-Hvorfor har dere ikke fått gjennomført dette da?

-Bedriften har hele tida sagt at det ikke er penger til å gjennomføre etterutdanning. Det vil si helt fram til behandlingen av budsjettet for 2000. Da ble det avsatt 5,2 millioner kroner til omstillings/kompetansehevingsmidler i hele EL&IT-området i Aker Elektro.

-Så da fikk dere endelig etterutdanning?

-Nei. Deler av dette ble brukt til kursing av funksjonærer, men ikke til våre medlemmer, og til profilering av nye seksjoner. Resten gikk til å pynte på årsresultatet til firmaet.

-Og hva gjør dere nå da?

-Vi fremmet kravet på ny i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2001, og da ble det avsatt 3,2 millioner kroner til dette. Vi ville at disse pengene skulle prioriteres ansatte i Stavanger, Bergen og Kristiansund. Det er fordi at bedriften ved Stord og Verdal allerede har fått store statlige overføringer til omstillinger der. Men gjennomføringen av disse omstillingene er noe helt annet, og ikke noe som er gjennomført i samarbeid med opplæringsutvalgene (LOK §5) på bedriften.

Klubben har etter budsjettbehandlingen fremsatt konkrete forslag til etterutdanning overfor bedriften på bakgrunn av denne avsetningen, forteller Løvstakken. -Men det gjenstår å se om det blir noe av, avslutter han i en noe pessimistisk tone.

Øystein Nordvik er montør hos Eismann Ark.131

Håkon Nygård og Frode Holsen legger varmekabler. Ark.131

notiser

Takk fra Palestinakomiteen i Norge

Palestinakomiteen takker i et brev for gaven fra Elektroarbeidernes Fagforening, og skriver at støtten fra bidragsytere er av avgjørende betydning for arbeidet. Palestinakomitteen driver praktisk solidaritetsarbeid både i Palestina og for palestinske flyktninger i Libanon. I tillegg til det humanitære arbeidet har solidaritetsarbeiderne også en viktig funksjon som øyenvitner.

I medlemsbladet gir Palestinakomiteen også ros til LO-kongressen 2001, for vedtak som tar sterk avstand fra Israels overgrep mot palestinerne. Også tidligere LO-leder Yngve Hågensen får ros for å ha styrket båndene mellom LO og den palestinske fagbevegelsen, blant annet ved å bevilge penger til samarbeidsprosjekter som har hatt til formål å styrke den palestinske fagbevegelsen. Og gjennom klar tale har han fått fram forskjellen mellom okkupant og okkupert, skriver medlemsbladet videre.

Takk fra Amnesty International Norge

Amnesty takker i et brev for gaven fra Elektroarbeidernes Fagforening, og skriver at midlene vil bli brukt på beste måte til støtte for samvittighetsfanger og andre ofre for overgrep mot menneskerettighetene. Amnesty påpeker videre at det er et bredt engasjement for dette arbeidet også ellers i fagbevegelsen, noe som er av stor viktighet for fortsatt økt innsats for menneskerettighetene.

Besøk og omvisning i forbundets lokaler under ledelse av Ove Toska, hørte også med når delegasjonen fra Elektroarbeidernes Fagforening gjestet LO-kongressen. Her er delegasjonen til stede under forbundsstyrets forberedende drøftelser før delegatene går til dagens kongressmøte. Ark.130

I forbindelse med LO-kongressen i 2001 dro en delegasjon med tillitsvalgte i Elektroarbeidernes Fagforening over til Oslo for å overvære valget og noe av diskusjonene. På bildet foran Youngstorget ser vi fra venstre Arne Runnane, Svein Vikøren, Kjell Sverre Aasheim, Trond Løvstakken, Svein Østensen, Jan Henrik Larsen, Karsten Eriksen, Ernst M. Endresen og Svein Arild Dale. Ark.130

Av Kristian Pedersen

Gode grunnar for å vera **fagorganisert**

ein viktig grunn for å vera fagorganisert er at du gjennom medlemsskapet er med på å betra vilkåra dine i arbeidslivet. Lønna di er eit av dei viktigaste vilkåra du har i arbeidslivet og gjennom medlemsskapet er du med på auka den.

Fordi fagrørsla har politisk tyngde er du med på å styra samfunnsutviklinga i ein bestemt retning. Og den retninga er den motsette av vegen kapitalkreftene og marknadsliberalistane vil styra utviklinga. Her er det viktig å finna sin plass i "systemet". Tru ikkje at du som vanleg lønsmottakar er ein del av desse kapitalkreftene sjølv om du har pengar på bok og syslar med aksjespekulasjon på hobbyrommet. Om du trur det, fungerer du i så fall berre som ein nyttig "idiot" for desse kreftene.

Fordi din bestefar sin generasjon var fagorganisert har du i dag folketrygd, sjukeløn, tariffavtale, kollektive forsikringsordningar osb. Fordi du er fagorganisert og engasjerer deg i viktige saker vil dine barn og barnebarn fortsatt ha desse godane.

Som motargument mot å vera organisert vil du frå visse hald høyra at fagrørsla har utspelt si rolle i dagens samfunn fordi alle partar har eit felles mål. Dei som seier dette er enten veldig kyniske, eller dei har aldri vore i arbeidslivet og ser det for seg som livet i Kardemomme by. Dei som blir lurt av desse argumenta kan vera med på å riva ned velferdsstaten og dei godane som er opparbeidd av fagrørsla.

Dei tillitsvalde i fagrørsla i dag må bruka veldig mykje av kreftene sine på å oppretthalda dei vilkåra som me allreie har. Krefter som kunne vore brukt til å kjempa for betre vilkår. Det er i dag eit stort press på til dømes sjukelønsordninga, arbeidstidsordninga og pensjonsordninga. Presset kjem frå sterke økonomiske og politiske krefter. Det er dei same kreftene som stakk kjeppar i hjula då ordningane var under utforming. Og så snakkar ein om utspelt rolle og felles mål? Den må dei lengre vest med……. Til Amerika kanskje, der har velferdsstaten tronge kår og fagrørsla harde dagar. Er det slik me vil ha det ?

Ting som me tek som ein sjølvfølgje i dag ligg det mykje slit og hard kamp bak. Slitet og kampen må halda fram om neste generasjon skal ha dei same eller betre vilkår enn me har i dag. Du får større fordelar og betre vilkår dess fleire som er organisert. Derfor bør du sjå til at dei som ikkje er organisert, blir det.

Av Nils Gunnar Knutsen

De tillitsvalgtes rettigheter må styrkes

I den senere tid har vi sett klare tendenser til trakassering av tillitsvalgte rundt på arbeidsplassene, og det er ingen tvil om at de tillitsvalgte har fått en tøffere hverdag. På LO- kongressen var det flere sentrale tillitsvalgte som tok det opp på talerstolen, og ga klare signaler om at Hovedavtalens regler for tillitsvalgte må styrkes. Jeg kan for eksempel nevne tilfellet Boye Ullmann, fagforeningslederen i Norwesco som siden 1997 har opplevd ubehagelige episoder etter at han har tatt opp kontroversielle saker. LO ville med denne saken gjerne statuere et eksempel. (I ettertid er Norwesco og Ullmann kommet til et forlik.) Innenfor Bravida Rogaland har vi også sett eksempler på at tillitsvalgte har blitt kalt inn på teppet når de har tatt opp saker som ledelsen ikke liker, og vi trenger ikke gå lenger enn til vårt eget distrikt, Hordaland og Sogn og Fjordane før vi finner grove tilfeller av trakassering.
Her er det viktig at LO sentralt kommer på banen og tar denne negative utviklingen alvorlig, ellers vil vi få store problemer med rekrutteringen av tillitsvalgte i fremtiden.

Hva kan så grunnen være til at voksne oppegående mennesker frivillig påtar seg en slik ”utakknemlig” oppgave å være tillitsvalgt ?. Det er sikkert mange forskjellige grunner, men noen av de viktigste grunnene må være ar du ser på det som en utfordring, du må ha tro på at du er den rette til å bidra med at det er et godt forhold mellom bedrift og klubb, og at du er i stand til å ivareta medlemmene interesser i forhold til Hovedavtalen og Arbeidsmiljøloven.
Samtidig må du ha evnen til å tenke langsiktig og godta at ting kan ta tid. Det er også viktig at når du ser ting på arbeidsplassen som ikke fungerer, tar tak i det og tar det opp med bedriften.

Men i virkelighetens verden møter du nedturer og motgang. Du skal prøve å forstå bedriften, samtidig som du skal stå til tjeneste for medlemmene og gjøre ditt ytterste for å hjelpe. Med tiden til hjelp og hodet på rett plass, går ting seg til på de fleste bedrifter. Det som er viktig er at bedriften og de tillitsvalgte har respekt for hverandre, og har evne til å skille mellom sak og person. Da ligger det til rette for et godt samarbeid.

Vi ser at Norske arbeidsplasser i stor grad blir styrt av økonomer som også har personalansvar i bedriften, noe som mange av dem ikke har forutsetninger for, og de har ofte dårlig kjennskap til Hovedavtalen og Arbeidsmiljøloven.
For disse sjefene betyr ikke arbeidsmiljøloven noen verdens ting. De vil ha kjappe løsninger slik at pengene kan tjenes fort, og da mener disse sjefene at de tillitsvalgte forsinker prosessen. Har du da et svakt tillitsvalgtsapparat, blir det overkjørt. Møter disse sjefene tillitsvalgte som er litt på offensiven, har planer, kommer med ideer, og ser en helhet som kan være til det beste for bedriften og de ansatte, får sjefene panikk og blir redd for å miste kontrollen. Det er i slike situasjoner en kan oppleve trakassering av tillitsvalgte. Eksempler på trakassering kan være å bli presset på tid og føle at det arbeidet du er valgt inn for å utføre undergraves av arbeidsgiver, eller at han samtidig stryker timer på timelisten uten å ta det opp med den det gjelder. Trakassering kan også være å bli overhøvlet på grunn av uenighet i saker, eller bli truet med at hvis ikke du roer deg litt ned skal jeg få deg fjernet som tillitsvalgt. Men å bli trakassert er en umenneskelig påkjenning for de som blir utsatt for det. Derfor trenger de tillitsvalgte bedre beskyttelse enn det som nå er tilfelle. I Hovedavtalen står det følgende: “De tillitsvalgte skal få nødvendig tid til å utføre sine oppgaver”. Hva er nødvendig tid? Hvem avgjør hva som er nødvendig tid? Det er bedriften som har styringsretten, og i praksis blir det dem som avgjør hva som er nødvendig tid. Derfor er teksten i Hovedavtalen gått ut på dato, og må derfor styrkes. Derfor mener jeg at minimumstiden for tillitsvalgte skal være 1 dag for arbeidsplasser som har inntil 40 arbeidstakere, og 2 dager for arbeidsplasser som har inntil 80 arbeidstakere, osv.

Skal det nå konkluderes, må det være viktig at vi får en ny og forbedret arbeidslivslov som kan gi bedre rammevilkår enn det avtaleverket som vi har i dag. Det må være et godt nettverk rundt de tillitsvalgte, både oppover og nedover i systemet, slik at de ikke står alene. For det er en tøff påkjenning. Skolering av tillitsvalgte er også et punkt som kan settes på agendaen. LO må komme på banen å ta tak i denne negative utviklingen.

KURS på VOSS

Akkordkurs på Voss. Distriktssekretær Jan Henrik Larsen var foreleser når Elektroarbeidernes fagforening arrangerte akkordkurs (LOK) på Voss fra 30 mai til 1 juni 2001.

Ark. 131.

UTTALELSE

Uttalelse vedtatt på årsmøtet i EL&IT-Forbundet distrikt Hordaland, Sogn og Fjordane 2 mai 2001.

El&IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane mener:

De borgerlige partiene foreslår kutt i sykelønnsordningen, AFP-ordningen og begrensninger av streikeretten. Dette er nedskjæringer som vil føre til store inntektstap. Høyresidens politikk bygger på ideen om at det er det frie markedet som skal styre. Men dette gjør at de rike blir stadig rikere og de fattige blir flere og stadig fattigere. EL&IT-Forbundet distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane vil ha mer styring og mindre marked, og ber medlemmene gi sin stemme i tråd med det.

Mer styring - **mindre** marked

Mer marked eller mer styring? Stortingsvalget 2001 bestemmer retningen for framtiden! Vi er nå inne i ett valgår og har allerede sett hvordan høyrekreftene mobiliserer til kamp mot faglige rettigheter.
Sist vi hadde en borgerlig regjering, ledet av Bondevik, ble det fremsatt forslag om kutt i ferien, samt at alle organiserte lønnsmottakere fikk en skatteskjerpelse gjennom kutt i fradraget for fagforeningskontingent.

Hvis de borgerlige partiene etter valget danner en ny regjering vil Bondevik sine tidligere angrep bare være barnemat mot hva vi kan forvente oss.
Forslag om kutt i sykelønn, svekning av AFP og begrensninger i streikeretten vil da fort bli fremmet som saker de ønsker å få gjennomført.

Sykelønnsordningen har over lang tid vært utsatt for press fra høyresiden i norsk politikk. For en kvinnelig industriarbeider med gjennomsnittslønn og gjennomsnittsfravær vil Frp's forslag om kutt gi ett inntektstap på 7320 kr i året, mens Krf's forslag vil gi 5730 kr i tap, mens Høyre foreslår en ordning som gir kr 4340 i tap per år.
Hvis en arbeidstaker har et helårsfravær så betyr Frp sitt forslag et inntektstap på 45900 kr og Høyres forslag et tap på 23300 kr per år.

Slik er borgerlig høyrepolitikk i praksis.

En annen viktig side av deres politikk er troen på markedet som styringsmekanisme. Denne politikken har ført til og fører fortsatt til økte forskjeller mellom folk, og gjør de rikere stadig rikere samtidig fattige blir flere og stadig fattigere.
I Norge har vi 70 000 barn som lever under fattigdomsgrensen, noe som vi ikke kan godta.
Vi oppfordrer derfor våre medlemmer til å bruke stemmeretten på valgdagen, på en slik måte at man ikke stemmer vekk de resultater og rettighetene vi som fagorganiserte har oppnådd her i landet.

Vi trenger ikke mer marked, men mer styring!

UTTALELSE

Uttalelse vedtatt på årsmøtet i EL&IT-Forbundet distrikt Hordaland, Sogn og Fjordane 2 mai 2001.

Flertallet i Stabelutvalget går inn for å lovfeste en kobling av tariffoppgjørene. Det betyr innskrenking av streikeretten. Årsmøtet i EL & IT Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane går mot alle de foreslåtte innskrenkinger i streikeretten og oppfordrer også forbundet sentralt til å slutte seg til motstanden.

El&IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane mener:

Nei til begrensninger av streikeretten!

Stabel-utvalget ble nedsatt i mai 1999 for å utrede endringer i forhandlingssystemet for lønnsoppgjørene.
Utvalget har nå lagt fram en delt innstilling, der flertallet foreslår tvungen avstemming samt kobling av oppgjørene – noe som sterkt begrenser dagens streikerett.

I praksis mener flertallet at riksmeklingsmannen skal ha rett til å pålegge partene i tarifoppgjøret å gjennomføre en uravstemming blant medlemmene før de går til streik. Han skal også få rett til å koble ulike tariffområder sammen i en stor avstemming for å forhindre streik.
En slik kombinasjon av tvungen uravstemming og kobling vil kunne gjøre det praktisk umulig innen noen områder å kunne streike.

Dersom flertallet i Stabelutvalget skulle få sin innstilling gjennom, vil dette være å ta opp igjen en praksis som Arbeidsretten i 1982 konkluderte med ikke lå innenfor lovverket.
Nå vil flertallet lovfeste dette.

Årsmøtet i EL & IT Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane går mot alle de foreslåtte innskrenkinger i streikeretten og oppfordrer også forbundet sentralt til å slutte seg til motstanden.

Elektroarbeidernes Fagforenings historie skrives nå

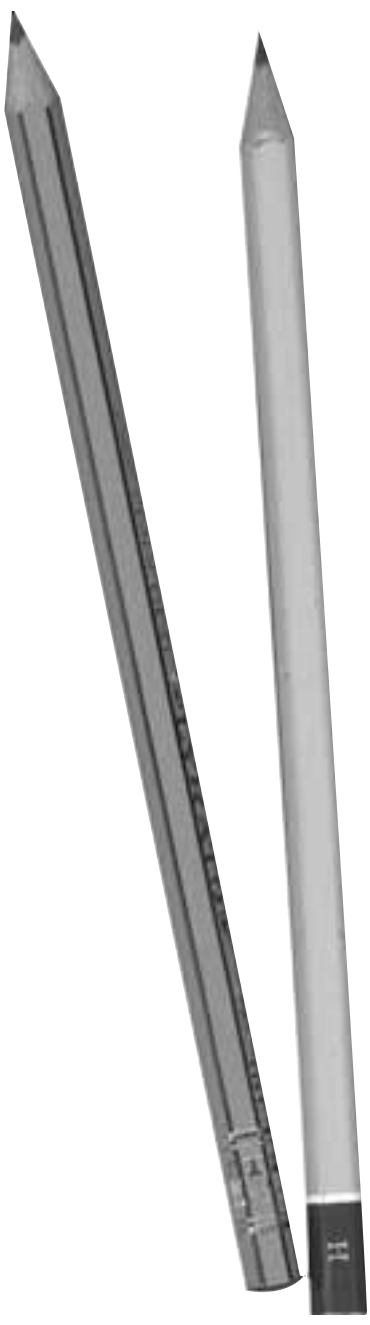

Jone Sunde. Ark.131

det er Cand. Polit. Jone Kristian Sunde som er den som skal skrive Elektroarbeidernes Fagforenings historie. Sunde er 32 år og født og oppvokst i Stavanger. Han er utdannet ved universitetet i Bergen (UiB) innenfor fagområdene historie og sosiologi, og med hovedfaget innenfor sosiologi (avlagt 1997). Han har også et halvt år ved University College Dublin. Hovedfagsoppgaven ble skrevet i tilknytning til et forskningsmiljø ved UiB, (gruppe for flerfaglig arbeidslivsforskning - arbeidsliv, historie og samfunn), som hadde i oppgave å evaluere reform-94. Det var her Sunde begynte å interessere seg for elektrobransjen og elektrofaget. Nærmere bestemt studerte han en nyopprettet linje ved yrkesskolen etter reform-94: elektromekanisk VK1.

Han har siden ledet et opplæringskontor for kontor- og butikkfag i Stavanger, før han kom med i det treårige forskningsprosjektet om nye rammebetingelser for arbeidsmiljø i elektrobransjen, i regi av gruppe for flerfaglig arbeidslivsforskning - arbeidsliv, historie og samfunn, ved Senter for Samfunnsforskning, UiB.
Bakgrunn og interesse for bransjen gjorde at han takket ja til å skrive foreningens historie da han seinhøstes i fjor fikk en forespørsel gjennom professor Knut Vennesland ved UiB. Sunde sier han går til oppgaven med både interesse og ydmykhet.

Av Erik Grytdal

Historieskrivingen er igang

arbeidet med å skrive historien til Elektroarbeidernes Fagforening, og som skal være ferdig til fagforeningens 100-års jubileum i mars 2003, startet allerede første januar.
Det er Jone Sunde som har fått oppdraget med å skrive boka, og han blir fulgt jevnlig opp av historieutvalget. Arbeidet frem til nå har bestått av innsamling av skriftlig kildemateriale og gjennomføring av intervjuer med sentrale personer. - Selv om en del kunnskap allerede er bygget opp er det for tidlig å presentere konkluderende svar på de mange spørsmål allerede nå, sier Sunde. Om det pågående arbeidet forteller han at mye dreier seg om å lese styre- og medlemsprotokoller fra Bergensforeningen. Disse er så å si intakt fra 1919 og frem til i dag. Tiden etter første verdenskrig og utover 1920-tallet er en meget spennende tid i norsk arbeidslivs historie, så også når det gjelder elektromontørene i Bergen. De politiske motsetninger som senere har preget fagforeningen har sin bakgrunn fra denne perioden.
Med hensyn til faglig orientering og synsvinkel i arbeidet med boka, vil tema og spørsmål som medlemmenes arbeid, kvalifikasjonskrav og faglige interesser, stå i fokus. De sentrale spørsmål blir knyttet til hva slags arbeid elektrofagarbeidere har utført, hva slags kvalifikasjoner som har vært påkrevd for å mestre dette arbeidet og hvilke interesser som har stått sentralt for arbeiderne. Et hovedspørsmål blir derfor hvordan fagforeningen gjennom 100 år har klart å fremme medlemmene sine interesser. Jone Sunde gir i denne artikkelen en status for arbeidet så langt, (juni 2001).
I tillegg trekker han fram noen mer konkrete inntrykk som bunner i deler av det materialet som så langt er samlet inn. Dette gjelder i hovedsak fra foreningen på Stord.

Jone Sunde. Ark.131

Av Jone Sunde

Et kort blikk på historien -så langt

Organisatorisk har den fagforeningen som ble stiftet av og for Bergensmontørene i 1903 utviklet seg til å bli en fagforening for et svært for hele Hordaland og Sogn og Fjordane. Selv om det således er Bergensmontørenes fagforening som fyller 100 år i 2003, blir vi likevel nødt til å forklare hvordan og hvorfor Odda-elektrikerne (egen avdeling i NEKF fra 1919), Stord-elektrikerne (egen avdeling fra 1953) og elektrikere fra Sogn og Fjordane i dag står i samme fagforening. Tatt i betraktning ambisjonene i det ovenfor nevnte perspektiv, sier det seg selv at det her må foretas nødvendige avgrensninger og veivalg i forhold til hva som faktisk kan tas opp i sin fulle bredde og hva som må behandles mer overfladisk. Dette er for øvrig overveielser som kontinuerlig diskuteres i de månedlige historieutvalgsmøtene.

Det legges opp til å bruke både skriftlig og muntlig materiale. Styre- og medlemsprotokollene for Bergensforeningen er så å si intakt fra 1919 og frem til i dag. Likeledes protokollene fra Stordforeningen, fra1953 og fram til distriktssammenslåingen i 1997. Protokollene vil utgjøre ”ryggraden” i kildematerialet. Her vil det være mulig å se sammenhenger mellom hva slags interesser som har vært fremtredende, hvordan disse har vært tatt opp og diskutert på styre- og medlemsmøter, og til slutt hva slags beslutninger som så er vedtatt. Fra tiden etter 2. verdenskrig er kildetilfanget enda rikere. Her vil det i tillegg til det skriftlige materialet også legges opp til supplerende bruk av muntlig kildemateriale, all den tid foreningen har folk med fartstid i faget allerede fra den tiden. Som nevnt er det for tidlig å dele inn i kapitler og

perioder såpass tidlig i prosjektet. Erfaringsmessig vil strukturen og disponeringen av boka ”gi seg selv” og tre fram fra materialet så å si, og dermed kunne kobles til spørsmål og svar som lar seg behandle fremstillingsmessig.

Noen hovedinntrykk fra Stord

Innsamlingen av materialet fra foreningen på Stord og lesingen av styreprotokollene derfra er imidlertid kommet så langt at noen hovedinntrykk lar seg presentere allerede nå. Foreningen på Stord hadde et ”selvstendig liv” som varte i 44 år og 3 måneder. Bakgrunnen for stiftelsen i 1953 er antagelig sterkt knyttet til arbeidet som foregikk hos Gjerstad & Co (senere Stord Elektro og Aker Elektro), og da særlig i forbindelse med akkordarbeidet som foregikk ved Stord verft. Utviklingen i avdelingen frem til 1997 må ellers ses i lys av samfunnet og arbeidslivet på Stord, og da særlig i lys av den samfunnsbyggende rolle verftet og etterhvert konsernbedriften Aker Elektro har hatt på Stordøya. Fire hovedtrekk står sentralt når en leser protokollene. For det første medlemsveksten i avdelingen: Fra ca 30-50 medlemmer frem til 1970 til hele 650 medlemmer i 1997. hoveddelen av denne veksten kom i perioden fra midten av 1970-tallet og til midten av 1980-tallet. Denne vekstperioden henger sammen med et annet hovedtema, nemlig overgangen fra elektroarbeide i forbindelse med skipsbygging til offshoreinstallasjoner. Denne overgangen i arbeidsfeltet til elektrikerne var dramatisk, ikke bare for dem men for hele Stordsamfunnet. For elektrikerne henger dette igjen sammen med et tredje hovedtema. Overgangen skapte nye arbeidsvilkår og nye interesser og dermed et klart behov for en avtaleregulering for ”offshoremontørene” på Stord. I takt med disse utviklingstrekk trer i tillegg et fjerde tema fram: profesjonaliseringen av fagforeningen. Den økende medlemsmassen gav en god økonomi til foreningen, hovedsakelig grunnet i tariff- og kontrollgebyrene. Dette gav mulighet for kjøp av egen eiendom og til fast ansettelse av forretningsfører i avdelingen (1981). Da hadde allerede Stord elektro-klubben fått på plass en fast ansatt tillitsvalgt. Samlet sett skapte dette et helt nytt grunnlag for å drive fagforening. Som en naturlig konsekvens av denne utviklingen kommer problemstillingen om forholdet mellom fast ansatte og demokratisk valgte representanter på den ene siden og forholdet mellom behovet for kontinuitet og problemene med stor gjennomtrekk av representanter som kommer og går på den andre.

En god forklaring?

Hovedtemaene er alle sentrale for å kunne gi en forklaring av hvorfor foreningen til slutt ble nedlagt og innlemmet i den nye distriktsbaserte fagforeningen med hovedkontor i Bergen. Det viser seg at sammenslåing i større enheter hele tiden har vært et aktuelt tema i Stordforeningens historie. Som historieskriver er det da ikke bare min oppgave å forklare hvorfor historien ble som den ble. Et viktig moment er også å forklare hvorfor historien ikke ble annerledes. Inntrykket er at de fleste medlemmer i dag, enten disse nå har bakgrunn fra den ene eller den andre avdelingen, ser sammenslåingen i 1997 som et positivt organisatorisk grep til beste for alle. Det er likevel ikke til å stikke under en stol at flere representanter fra Stord har ment (og fortsatt mener) at sammenslåingen var et feilgrep og absolutt ikke det eneste mulige alternativet den gangen dette spørsmålet endelig skulle avgjøres. Hva som faktisk skjedde må uansett ses i lys av både interne forhold i de aktuelle avdelinger, og i lys av forholdet mellom disse. Samtidig er forbundsledelsen med deres organisasjonspolitikk en viktig, mange vil mene den viktigste, aktøren i dette spillet. I tillegg er det klart at enkeltpersoners standpunkter og handlinger har hatt betydning.

Historieutvalget. Fra venstre Alf Knutsen, Åge Blummenfelt, Rolf Solberg Thorsen, og Cand. Polit. Jone Sunde som skal skrive historieboken. Arne Runnane var ikke til stede da bildet ble tatt. Ark.130

Elektroarbeidernes Fagforening og El&IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane mener:

UTTALELSE

Uttalelse vedtatt på årsmøtet i Elektroarbeidernes Fagforening 30 mars 2001 og årsmøtet i EL&IT-Forbundet distrikt Hordaland, Sogn og Fjordane 2 mai 2001.

Nei til reduksjoner i sykelønnen!

Sandmann-utvalget har lagt fram sin innstilling for en tid tilbake – og ikke uventet ble det der foreslått endringer i dagens sykelønnsordning. Det er foreslått til dels omfattende endringer. Og når det foreslås at det skal åpnes for å bruke økonomiske virkemidler overfor arbeidsgiver som skal stimulere til bedriftsvise arbeidsmiljøtiltak for å begrense sykefraværet – så kan dette være en nødvendighet. Men når utvalget foreslår en 20 % egenandel på arbeidstakere som blir sykemeldt, så er dette uakseptabelt. En slik innføring av egenandel for de som rammes av sykdom, er et politisk signal om at sykdom som medfører fravær, ikke bare er uønsket – men skal også straffes økonomisk.

Foruten belastningen ved å være syk, noe som også ofte medfører ekstra utgifter til medisiner, vil slike egenandeler ramme ekstra. Utsatte grupper her vil være bl.a barnefamilier og eneforeldre.

Ordningen innebærer også en forskjellsbehandling mellom vanlige arbeidstakere som vil bli rammet – mens direktører, samfunnstopper og andre med fast årslønn og bonuser, IKKE vil bli rammet. Slik skal det ikke være.

Sykelønnsordningen er et velferdsgode som det norske samfunn har råd til å bære. Det er videre en viktig del av likhetssamfunnet som er utformet gjennom kamp og målbevisst arbeid i forrige århundre. Nå må vi ikke starte det nye århundre med å bygge ned velferden.

Det er ikke det korte sykefraværet som er "farlig" - men den "utstøtning" og "tidsklemmen" som i dag herjer på våre arbeidsplasser og medfører at folk blir syke og utbrent i en alder der vi som mennesker skulle være i vår beste alder.
Da er det andre tiltak og virkemidler som må brukes – stimulering til ett godt og tilrettelagt arbeidsmiljø er i så måte en faktor som en ikke kommer utenom.

EL & IT Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane vil slåss mot alle forsøk på å innføre egenandeler eller reduksjoner i dagens sykelønnsordning.

Sandemannutvalget har i sin innstilling foreslått kutt i dagens sykelønns-ordning. Dette er et politisk signal om at sykdom som medfører fravær er uønsket, og skal straffes økonomisk. Forslaget innebærer også en forskjellsbehandling mellom vanlige arbeidstakere og de høytlønte med gode ordninger. Dagens ordning er en viktig del av det norske likhetssamfunnet som det er verdt å ta vare på. Et langt mer fornuftig virkemiddel enn kutt i sykelønnen er tiltak for et godt tilrettelagt arbeidsmiljø.

UTTALELSE

Uttalelse vedtatt på årsmøtet i Elektroarbeiderne s Fagforening 30 mars 2001 og årsmøtet i EL&IT-Forbundet distrikt Hordaland, Sogn og Fjordane 2 mai 2001.

Elektroarbeidernes Fagforening og El&IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane mener:

Ark 121B

Nei til solidaritetsalternativ uten **rettferdig** fordeling!

Holdenutvalget som skulle se nærmere på tariffoppgjørene og fordelingen av bedriftenes overskudd, har konkludert med en videreføring av solidaritetsalternativet som ble grunnlagt av Per Kleppe i 1992. Moderate lønnstillegg har fram til nå skapt store overskudd i bedriftene. Overskuddet har ikke gått til reinvesteringer i bedriftene for å styrke arbeidsplassene, men til økte lederlønninger og aksjeutbytte. EL & IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane vil advare LO sterkt mot å gå med på en ny runde med solidaritetsalternativet, uten ordninger for en rettferdig fordeling til gode for hele samfunnet.

Om Holdenutvalget og ensidig moderasjon.

Etter det såkalte gode tariffoppgjøret i 1998 satte Regjeringen ned en rekke utvalg som skulle se nærmere på tariffoppgjørene og fordelingen som kommer ut av dem. Ett av disse var Holdenutvalget som skulle se på sysselsetting og verdiskapning.

Konklusjonene til Holdenutvalget er en videreføring av solidaritetsalternativet som ble grunnlagt av Per Kleppe i 1992.

Tanken den gang som nå er at dersom det taes ut moderate tillegg fra de ansatte ved tariffoppgjørene, skapes det overskudd i bedriftene. Et overskudd som igjen skal reinvesteres i bedriftene for å skape nye og trygge arbeidsplasser. Den kollektive fornuft som Yngve Hågensen kaller det.

At vi gjennom moderate lønnstillegg gjennom mesteparten av 90 tallet har skapt store overskudd i bedriftene er hevet over en hver tvil. Overskuddet som vi har skapt har ikke bedriften brukt til å styrke arbeidsplassene gjennom investeringer. Det har derimot gått til eierne gjennom økte lederlønninger, aksjeutbytte, frynsegoder. Dette har vært med å bidra til at forskjellene mellom folk har økt på hele 90 tallet.

EL & IT-Forbundet Hordaland, Sogn og Fjordane vil advare LO sterkt mot å gå med på en ny runde med solidaritetsalternativet dersom det ikke lages en modell som gjør at overskuddene vi skaper faktisk kommer hele samfunnet til gode.

Rettferdig fordeling gjennom skattesystemet, finansiering av EVU reformen, og utbygging av velferdsstaten er måter å sørge for at våre bidrag kommer alle til gode.

Av Erik Grytdal

Årsmøtet i EL&IT distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane, Park Hotell Voss 2-3 mai 2001.

Viktig enighet om

I alt 45 representanter møtte da EL&IT forbundet distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane avholdt sitt årsmøte over to dager på Voss. Det var forbundets forsikringsordninger som skapte størst debatt på årsmøtets første dag. Og debatten viste at det var flertall for å gjøre uføre/ektefelleforsikringen om til en frivillig ordning.

Enstemmighet i viktige fagligpolitiske uttalelser viste også at distriktet er moden for å påta seg den politiske rollen det også er meningen at distriktet skal spille.

Dag to var viet en temadebatt om trender i internasjonalisering av næringslivet. Her innledet Roar Eilertsen fra DeFacto kunnskapssenter og fellestillitsvalgt i ABB Installasjon, Arne Nesheim. - Bygg nettverk, var oppfordringen til de tillitsvalgte fra Eilertsen.

Arne Nesheim. Elektroarbeidernes Fagforening sin sekretær Arne Nesheim var sammen med Roar Eilertsen fra DeFacto, hovedinnledere om internasjonalisering av arbeidslivet. Nesheim har bakgrunn som sentral tillitsvalgt i installasjonsselskapet i det svensk-sveitsisk eide konsernet ABB. Roar Eilertsen er sosialøkonom og daglig leder i DeFacto kunnskapssenter for fagorganiserte, og medforfatter av boka Den nyliberale revolusjonen - om angrepet på velferdsstaten. Eilertsens viktigste oppfordring til de tillitsvalgte var å bygge nettverk, også internasjonalt. Ark.129

distriktets leder Ove Toska åpnet møtet og ønsket velkommen. Han sa at noe av grunnen til at årsmøtet denne gang var lagt utenbys over to dager, var å gjøre det mulig for representantene for de ulike miljøene å bli bedre kjent. Dessuten håpte han at samlingen kunne fungere som et politisk verksted. Tidspunktet var også tilpasset slik at forbundsleder Hans Felix kunne avlegge et besøk.
Om status i distriktet sa han at det var framskritt i arbeidet med å knytte de ulike bransjene sammen, og viste til den felles 1.maifeiringen som et symbolsk eksempel på det.
Innkalling og dagsorden ble deretter enstemmig godkjent, og Svein Østensen og Frode Eriksen ble valgt til dirigenter, mens distriktets sekretær Reidar Sekkingstad skulle føre protokollen.

Beretninger, regnskap og budsjett
Reidar Sekkingstad la fram styrets beretning, og både den og utvalgsberetningene ble tatt til etterretning uten at noen ønsket ordet.
Distriktets kasserer Åge Blummenfelt la fram regnskapet. Han sa at det hadde vært stram budsjettstyring gjennom hele året, med en vanskelig likviditet. Regnskapet ble enstemmig vedtatt. Blummenfelt la deretter fram budsjettforslaget for 2001. Om det sa han at han trodde og håpet at likviditeten ble bedre neste år, og at en ønsket å bygge en buffer for å holde jevn aktivitet. Budsjettet ble også enstemmig vedtatt.

Uttalelser
Anne Sofie Ljøsne la fram et forslag til forsvar for sykelønnsordninga. Hun viste til egne erfaringer der bedre organisering av arbeidet hadde ført til lavere sykefravær. - Hadde vi strammet til arbeidsmiljøloven hadde vi oppnådd mye, sa hun. Ingen ønsket ordet og uttalelsen ble enstemmig vedtatt.
Arne Nesheim la fram forslaget til uttalelse mot begrensning av streikeretten, mens Åge Blummenfelt la fram forslaget mot ensidig moderasjon. Begge uttalelsene ble enstemmig vedtatt. Siste forslag til uttalelse ble lagt fram av Jan Henrik Larsen og var en oppfordring til fagorganiserte om å velge partier som sluttet opp om de faglige rettighetene. Vi trenger ikke mer marked, men mer styring, het det i forslaget til uttalelse, som også ble enstemmig vedtatt.

Forsikringsordningene
Som de fleste har merket har forbundet svært omfattende forsikringsordninger. Med dette følger en omfattende og komplisert administrasjon, og som de fleste kjenner til, også har bidratt til store problemer for forbundet.
Distriktssekretær Arthur Sjursen orienterte representantene om forbundets forsikringsordninger, mens Ove Toska redegjorde for distriktsstyrets forslag til innstilling i saken, og sa at Landsmøtet i 2002 ville være en viktig milepæl i forhold til disse ordningene. I forslaget lå det at ordningene må endres slik at uføre og ektefelleforsikringen opphører som obligatorisk, og gjøres frivillig. Kollektiv hjem, grunnforsikring, ulykke og reiseforsikring fortsetter som obligatoriske frem til 67 år. Etter det blir kollektiv hjem og grunnforsikring gratis, mens reiseforsikring blir frivillig.
Mange tok ordet i denne saken, og det var særlig tre synspunkter som kom til uttrykk.
Mye tid går med til forsikringsarbeid, og dette går på bekostning av det grunnleggende fagforeningsarbeidet som skal gjøres. Dette var et

fagligpolitiske uttalelser

synspunkt som Arthur Sjursen, Frode Eriksen og Arne Nesheim på litt ulik måte framførte.
Så var det de som mente at dagens forsikringsordninger burde opprettholdes fordi dette var gode argumenter for medlemsskap i forbundet. På ulikt vis hadde dette synspunktet sine talsmenn i Jarl Petter Bakke, Idar Bruvik, Lilly Kvamme, Svein Eivind Solheim, Anne Sofie Ljøsne, Åge Blummenfelt, Jan Frode Mjell og Ragnar Andenes.
Den motsatte erfaringen med forsikringsordningene var det andre som hadde gjort. De opplevde at problemet var at medlemmene ikke ville bli værende med en så dyr ordning. Representanter som Svein Arild Dale, Svein Davidsen og Jon Kristian Viken argumenterte i tråd med et slikt syn. Det gjorde også Jan Henrik Larsen, som understreket at medlemmene så på prisen på forsikring og medlemsskap under ett, og at en da måtte forvente hardere angrep på kontingenten.
Avstemmingen viste at motstanden mot dages ordninger var stor. At uføre og ektefelleforsikringen burde opphøre som en obligatorisk og omgjøres til en frivillig ordning ble vedtatt mot 12 stemmer. Resten av styrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Den fagligpolitiske situasjonen
Før forbundslederens innledning redegjorde Tor Sundby for den politiske streiken som heismontørene gjennomførte mot privatisering av heiskontrollen, og representantene ga sin støtte til den kampen ved applaus. Svein Davidsen sa at det var et problem at vi ikke tar på oss et helhetsansvar for samfunnsutviklingen, men bare avgrensete sider. -Vi er for forsiktige i fagbevegelsen, både i argumentasjon og handlingsmønster, sa han og stilte spørsmål om dette var klokt.
Nyvalgt forbundsleder Hans Felix fikk deretter overta talerstolen for å si noe om forbundet og den fagligpolitiske situasjonen.
Han takket for innbydelsen og startet med et kort tilbakeblikk på forbundets historie, og konkluderte med at forbundet står sterkere i dag både innefor LO og utad i samfunnet enn om en fortsatt hadde stått hver for seg. Som tidligere leder av tariffavdelingen sa han mye om det arbeidet som er gjort for å harmonisere tariffavtalene. Når det gjaldt forholdene rundt det ekstraordinære landsmøtet sa han at vi ikke skulle fokusere for mye på det, men heller se framover. Han sa også at han hadde registrert lederen i Montørforum som manet til samling. Deretter redegjorde han for

Distriktsleder Ove Toska. Ark.129

Leder av EL&IT-Forbundet Hans Felix orienterte om den fagligpolitiske situasjonen. Ark.130

Anne Sofie Ljøsne ble gjenvalgt som vara til styret etter kampvotering. Ark.129

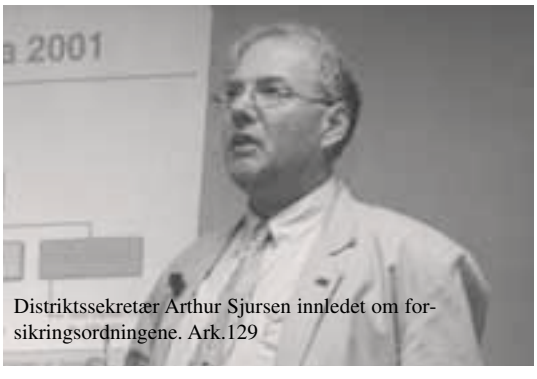
Distriktssekretær Arthur Sjursen innledet om forsikringsordningene. Ark.129

noen av de administrative grepene som forbundet nå gjennomførte for å få tilbake kontrollen over økonomien. Om den fagligpolitiske situasjonen sa han blant annet at en planla motmelding om sammenslåingen av Produkt og eltilsynet, og at en hadde levert høringsnotater mot privatisering av heiskontrollen, og at en forberedte seg til LO-kongressen. Til slutt understreket han at vi sto foran et veldig viktig Stortingsvalg. I forbindelse med partistøtten som var gitt sa han at forbundet ville innkalle både AP og SV til møte før valget.

Under den påfølgende debatten gav både Tor Sundby og Svein Davidsen uttrykk for at forbundet måtte bli mer synlig i media. Med referanse til Stortingsvalget måtte både Jan Bakke og Svein Eivind Solheim gi skryt til Jan Henrik Larsen for hans orientering om Frp, noe som nok satt et stykke inne tatt i betraktning det som til vanlig oppfattes som disses noe ulike fagligpolitiske ståsted.

Åge Blummenfelt tok opp at frikonkurranse hadde ført til at Sønnico nå hadde fått jobber innen Tele-nett, noe som har ført til permitteringer hos Bravida. Klubbleder hos Bravida Idar Bruvik, understreket at reaksjonene som hadde kommet på dette ikke hadde rettet seg mot de ansatte i Sønnico. Svein Eivind Solheim sa at det viktigste var å se på arbeidsvilkårene slik at ikke jobbene blir utført på lavere vilkår.

Hans Felix sa om forbundets mediadekning at en ikke kunne diktere pressen, og at en nok etter hvert ville bli bedre kjent i pressemiljøet. Han mente kritikken var overdrevet og spurte hva man gjorde i distriktet med dette.

Ove Toska rundet av debatten med å si at det finnes mange positive krefter i forbundet som vet å sette viktige politiske saker på dagsorden.

Valget

Jon Kristian Viken la fram valgkomiteens innstilling. Det var fremkommet forslag om utvidelse av ungdomsutvalget fra fire til fem medlemmer, og dette ble vedtatt med 31 stemmer. Som andre vara til styret forelå det en delt innstilling mellom Stein Erik Olsen og Anne Sofie Ljøsne. Anne Sofie Ljøsne ble gjenvalgt med 33 stemmer. Som første vara til representantskapet i LO-Bergen ble Øyvind Solberg valgt, istedenfor Idar Bruvik som var innstilt men som ikke var valgbar ettersom han bor i Meland.

Årsmøtet i distriktet 2 - 3 mai 2001. Ark.129

Kurs i skipsakkordavtalen. Bjørnefjorden kurssenter ved Os, 19 og 20 april 2001. Ark.126

KURS på OS

Elektroarbeidernes Fagforening arrangerte kurs i skipsakkordavtalen (PAS) på Bjørnefjorden kurssenter ved Os, 19 og 20 april 2001. Forelesere var Johnny Breivik (til venstre) og Oddvin Rødal (til høyre). I midten distriktssekretær Arne Runnane. Ark.126

Av Erik Grytdal

-Vi må bli **bedre** på lokale forhandlinger

Det møtte 25 klubbledere til denne klubblederkonferansen, som startet med å oppsummerte resultatet fra lønnsoppgjøret 2000. En konkluderte med at under ett så ble målsettingen med hensyn til lønn ble ikke nådd, sjøl om enkelte klubber gjorde det bra.
Også etterutdanningen etter §5 ble oppsummert, men her var resultatet svært ujevnt. Møtet markerte også oppstarten på tariffarbeidet fram mot oppgjøret i 2002.

Innledningsvis gjennomgikk distriktssekretær Jan Henrik Larsen de målsettingene klubbene sjøl hadde satt for lønnsoppgjøret i 2000, og det resultatet som oppgjøret til slutt hadde kommet ut med. Lønnsmessig hadde en som mål å heve fastlønna til 140 kroner timen, men ikke alle klubbene maktet dette og en havnet på 135,67 kroner i gjennomsnitt i foreningen. Dessuten var målsettingen å minske forskjellen mellom høyeste og laveste fastlønn, men heller ikke denne målsettingen klarte en å nå. Larsen sa til ettertanke at bedriftsledelsen nok også hadde satt seg sine mål med lønnsoppgjøret og at arbeidsgiverne kanskje oppsummerte at de hadde nådd sine? Konklusjonen var at vi må bli bedre på de lokale forhandlingene. Deretter gikk en over til en presentasjonsrunde der klubblederne redegjorde for resultatet og forhandlingene i egen bedrift. En ønsket å dele erfaringer om hvordan forhandlingene hadde foregått, om det hadde vært klubbmøter på forhånd, osv.

Og slik kommenterte noen av klubblederne de lokale forhandlingene:

-Ikke lett å få sjefen i tale... (Larsen: -Han har med å stille på møte innen 8 dager ifølge Hovedavtalen!)
-Sjefen avviste bestemt kravene, han hadde konferert med resten av NELFO medlemmene i Sogn og Fjordane. Ikke mulig å få mer, en sammenlignes med andre i lokalt næringsliv. Kom så langt en kunne og hadde trodd, omlag 135 kroner.
-Forventet stor motstand. Hadde innledende møter og brukte lang tid på argumentasjonsbygging omkring for eksempel det å beholde de beste fagfolkene. Det er styrke med klubblederkonferanser, og viktig å bygge argumentasjon. Fikk 140 kroner.
-Har system med at sjefen har evalueringsskjema der han tar for seg en og en. Er nok ikke lovlig, men vi fikk 140 kroner.
-Dramatisk dårlig betaling. Folk slutter.
-Krevde 140. Men bedriften ville legge fram et tilbud siden, noe de gjorde og som klubben avviste. Det mislikte sjefen, det var han som bestemte lønna. 7-8 møter gikk og vi er sånn passelig fornøyd med 138. Vanskelig ledelse.
-Var ikke klar over retten til forhandlinger innen 8 dager, og fikk ikke møte før ut på høsten. Fikk da 3 kroner. Forhandlingene foregår ikke som de skal...?
-Vi fikk det bra til og endte på 139.
-Tunge forhandlinger. Sjefene undersøker rundt omkring, de vil være konkurransedyktig, har bestemt seg, og vi kommer ingen vei.
-Noen bedriftsavtaler forsvant under forhandlingene, men vi nådde 142.
-Fikk ingenting. Sjefene i konsernet samordner seg. Ligger også bedre an enn konkurrenten. Men vi får forhandle i år, så det går bedre nå.
-Vi nådde helt opp i 137, og er rimelig fornøyd siden vi lå så lavt fra før.
-Vi har store forskjeller, så vi er ikke helt fornøyd.
-Har 134, fikk ingenting. Klubbens medlemmer var fornøyd(!) Like viktig å å bearbeide medlemmene som sjefen til neste år.
-Vi fikk 6 kroner og har 137. Prøvde å utjevne topp og bunn. (Larsen: -Ikke lurt å ha tilleggene på bil, diett og lignende med hensyn til pensjonspoeng, feriepenger, skatt osv)
-Prøvde å få 4-5 kroner, men fikk 1.50. Gjorde en feil ved å la det trekke ut, viljen i klubben forsvant, og en fikk dessuten permitteringer.
-Det var mye rot i klubben. La mye arbeid ned i argumenter, men medlemmene trodde ikke på det. Fikk en dårlig firmaavtale. Men dette arbeides det med å få rettet opp.

Vær nøye med protokollen
Til slutt i denne sekvensen tok en opp justeringene som mellomoppgjøret gir anledning til.

Wiggo Heimtun, Svenn Arne Rygg og Ronny Trædal er klubbledere i Sogn og Fjordane som er enige om at det skulle vært gjennomført en egen konferanse om lønn blant tillitsvalgte i Sogn Og Fjordane. - Lønnsnivået er annerledes her enn i byene. Vi opplever at en forhandler hver for seg mens bedriftene samarbeider gjennom NELFO og er godt samkjørt. Her er det mye og hente, sier de og legger til at Sogn og Fjordane har et stort potensial for verving. Ark. 130

Viktig å merke seg her er at protokollen man skriver med bedriften ved tariffoppgjøret er tydelig og konkret i forhold til paragrafer og punkter. Viss ikke kan en ikke gå til tvist og tillegg kan gå tapt. Ved hvert mellomoppgjør er det noen som står med lang nese fordi de ikke har fått de tilleggene de har trodd.
-Det er lurt å sette seg konkrete mål, men også å vise interesse for den økonomiske utviklingen i det aktuelle firmaet, var rådet som ble gitt til slutt.

Ujevn uttelling for etterutdanning
Det ble også gått en runde på status for etterutdanningen i klubbene. Det viste seg at det var svært ujevn uttelling for etterutdanningen i klubbene. Noen hadde fått veldig bra resultater på etterutdanning mens det hos andre var svært dårlig. Ove Toska sa i sin oppsummering at et eventuelt krafttak her måtte taes i klubbene, men fagforeningen kan støtte dette arbeidet for eksempel med koordinering av søkerne, slik at det blir nok søkere så kurs ikke blir avlyst. -Utgangspunktet er at kursvirksomheten skal foregå på dagtid, sa han, og det er svakt av oss viss vi ikke får til etterutdanning når det for eksempel er permitteringer.

Ombygging av Landsoverenskomsten?
Siste sak på dagsorden var oppstart av arbeidet fram mot tariffoppgjøret i 2002. Vi står foran viktige veivalg på Landstariffkonferansen som denne gangen holdes i Sarpsborg i tida 22 til 26 oktober. Nå kommer diskusjonen om ombygging av Landsoverenskomsten, som i dag er et horisontalt avtaleverk, til eventuelt å bli et avtaleverk som også omfatter arbeidstakere på flere nivåer i bedriftene. Dette har sjølsagt sammenheng med et ønske om en harmonisering av tariffavtalene. -Som den største fagforeningen i forbundet har vi et spesielt ansvar for å prege denne debatten, understreket Ove Toska.
Foruten dette hovedområdet, skal også fire andre områder jobbes spesielt med: Offshorelønn, §9 og rotasjonsordninger, De andre paragrafene, Politiske uttalelser.
Nytt er også arbeidsmåten, der ulike grupper skal forberede de enkelte temaene.

UTTALELSE

El&IT- Forbundets oljekonferanse samlet i Haugesund 12 -14 september 2001 har vedtatt følgende uttalelse i forbindelse med terrorangrepet på USA 11 september:

EL & IT Forbundets tillitsvalgte har vært samlet til oljekonferanse i Haugesund 12 - 14. september.
Ved konferansens åpning var deltakerne allerede sterkt beveget av de vanvittige terrorhandlingene i USA.
Oljekonferansen har naturlig nok også satt dette uhyggelige tema på dagsorden.

Utenkelige terrorhandlinger i USA

Konferansen tok del i minnestunden som den Europeiske fagbevegelsen markerte torsdag 13. september fra kl. 12.00. Våre dypeste medfølelser og tanker går til de etterlatte. Slike terrorhandlinger er for oss fullstendig uakseptable, og kan ikke under noen omstendigheter forsvares. De ansvarlige må for enhver pris stilles til ansvar for sine umenneskelige handlinger de har begått, dette uten at andre sivile må lide. Konferansen er bekymret for at kravet om å finne syndebukker, for deretter å ta hevn, vil overgå det berettigete kravet om at de ansvarlige skal finnes og straffes.
EL&IT Forbundets Oljekonferanse vil oppfordrer ALLE uansett tro til å på det sterkeste arbeide for å gjenopprette arbeidet for samarbeid og fred.

Tillitsvalgte i Distriktet

Styret i EL&IT-forbundet distrikt Hordaland og Sogn og Fjordane 2001

Leder	Ove Toska	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Nestleder	Frode Eriksen	Bravida	TD
Sekretær	Reidar Sekkingstad	BKK	PD
Kasserer	Åge Blummenfelt	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Studieleder	Ina Hess	BKK	PD
Ungdomsutvalget	Anne Siri Sørlie	Bravida	TD
Styremedlem	Svein Davidsen	BKK	PD
Styremedlem	Tor Sundby	Schindler Heis	IRI
Styremedlem	Lilly Kvamme	Tele Service	TD
Styremedlem	Sjur Gimmestad	Gloppen E-verk	PD
Styremedlem	Arne Nesheim	ABB Installasjon, Bergen	IRI
Styremedlem	Kjell Sverre Aasheim	Aker Elektro A/S, Stord	IRI
Vara	Henry Damman	SKL	PD
Vara	Anne Sofie Ljøsne	Tele Service	TD
Vara	Svenn Arne Rygg	Holen Installasjon, Sogndal	IRI

Ungdomsutvalget

Leder	Anne Siri Sørlie	Bravida	TD
Medlem	Ivan Sellevåg	Sønnico Installasjon, Bergen	IRI
Medlem	Frode Buvik	Sognekraft	PD
Medlem	Tore Røsæter	ABB Installasjon, Bergen	IRI
Medlem	Jon Inge Øvrebø	Årdal Energi	PD

Studie og HMS - utvalget

Leder	Ina Hess	BKK	PD
Medlem	Ragnar Andenes	SFE	PD
Medlem	Øyvind Knappskog	Heis	IRI
Medlem	Tove Bryn	Telenor Bedrift	TD
Medlem	Grethe Hatletveit	Bravida	TD
Medlem	Arne Runnane	Distriktssekretær	IRI

Budsjettutvalget

Leder	Ove Toska	IRI
Nestleder	Frode Eriksen	TD
Kasserer	Åge Blummenfelt	IRI
Sekretær	Reidar Sekkingstad	PD
Medlem	Tore Haugland	TD
Medlem	Sjur Gimmestad	PD

Kontrollkomite

Medlem	Per Morten Frivik	PD
Medlem	Magne Solheimsnes	TD
Medlem	Svein Østensen	IRI
1 Vara	Henning Skeie	PD
2 Vara	Inger J. Klementsen	TD
3 Vara	Kjell Ove Ege	IRI

Valgkomite

Representant	Jon Kristian Viken	IRI
Representant	Kjell Sverre Aasheim	IRI
Representant	Arnbjørn Mæle	TD
Representant	Tove Bryn	TD
Representant	Terje Davidsen	PD
Representant	Torbjørn Mannsåker	PD

Representanter til LO avdeling Bergen

1 Representant	Ove Toska	IRI
2 Representant	Stein Erik Olsen	TD
3 Representant	Svein Davidsen	PD
4 Representant	Åge Blummenfelt	IRI
5 Representant	Reidar Sekkingstad	PD
1 Vara	Øyvind Solberg	TD
2 Vara	Jan Henrik Larsen	IRI

Elektroarbeidernes Fagforening og heis (IRI) representanter i distriktets representantskap

1	Ove Toska	Sønnico Installasjon, Bergen
2	Ernst M. Endresen	Aker Elektro A/S, Stord
3	Åge Blummenfelt	Sønnico Installasjon, Bergen
4	Arne Nesheim	ABB Installasjon, Bergen
5	Kjell Sverre Aasheim	Aker Elektro A/S, Stord
6	John Robert Grønås	Aker Elektro I&M, Stord
7	Rolf Terje Røsvik	Aker Elektro A/S, Stord
8	Karsten Eriksen	ABB Installasjon, Austevoll
9	Reidar Haugland	Elektroinstallasjon, Bømlo
10	Svein Østensen	Svein Hatvik A/S, Bergen
11	Terje Walle	Magnus Thunestvedt A/S, Bergen
12	Svenn Arne Rygg	Holen Installasjon, Sogndal
13	Ronny Trædal	ABB Installasjon, Førde
14	Svein Arild Dale	Rysjedal Elektro, Leirvik i Sogn
15	Kjell Sunde	Ulvesund Elektro, Måløy
16	Gunnar Røssland	Siemens, Bergen
17	Karsten A. Bøe	ABB - OS, Bergen
18	Trond Løvstakken	Aker Elektro Offshore, Bergen
19	Svein Vikøren	Installatør Håkon Olsen, Askøy
20	Eirik Hønsi	Petterson & Gjellesvik, Bergen
21	Tor Sundby (Repr. Heis)	Schindler Heis, Bergen

Vararepresentanter

1	Atle Teigland	Aker Elektro Offshore, Bergen
2	Torild Gudim	ABB Installasjon, Bergen
3	Siv Svendsen Sæternes	Aker Elektro A/S, Stord
4	Erik Grytdal	ABB Installasjon, Bergen
5	Jon Arne Handeland	Stomas, Stord
6	Jan Erik Hansen	Geir Dalhaug A/S, Bergen
7	Torbjørn Mikkelsen	Knut Knutsen A/S, Bergen
8	Frank Fredriksen	Kjell J. Hansen A/S, Bergen
9	Knut Bjørnholt	ABB Installsjon, Nordfjordeid
10	Kenneth Øksnes	Mongstad Elektro, Lindås
11	Geir Hauge	Helland Elektro, Lindås

C

Returadresse:
Kalfarvei 71
5018 Bergen

Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane. Styret:

Leder: Ove G. Toska, Sønnico AS, Bergen

Nestleder: Ernst M. Endresen, Aker Elektro, Stord

Sekretær: Arne Nesheim, ABB installasjon, Bergen

Kasserer: Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen

Styremedlem: Svein Arild Dale, Rysjedal Elektro A/S, Leirvik i Sogn

Styremedlem: Trond Løvstakken, Aker Elektro, Bergen

Styremedlem: Karsten Bøe, ABB OS, Bergen

Styremedlem: Kjell Sverre Aasheim, Aker Elektro, Stord

Styremedlem: Karsten Eriksen, ABB Installasjon, Austevoll

1. Vara: Terje Walle, Magnus Thunstvedt A/S Bergen

2. Vara: Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen

3. Vara: Svein Vikøren, Installatør Håkon Olsen, Askøy

4. Vara: Atle Teigland, Aker Elektro Offshore, Bergen

Distriktssekretær: Arne Runnane

Dsitriktssekretær: Jan Henrik Larsen

ARBEIDSUTVALGET
Ove G. Toska, Sønnico A/S, Bergen
Ernst M. Endresen, Aker Elektro, Stord
Arne Nesheim, ABB Installasjon, Bergen
Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Arne Runnane
Jan Henrik Larsen

ADMINISTRA-
SJONEN BERGEN

Kalfarvei 71
Telefon: 55 55 36 60
Telefax: 55 55 36 61
www.elogitbergen.com

Kontorfullmektig: Le Hang Nguyen

Sekretær: Liv Berge

Dsitriktssekretær: Jan Henrik Larsen

ADMINISTRASJONEN STORD

Osen 4
Postboks 495 - 5401 STORD
Telefon 53 41 41 55
Telefax 53 41 44 17
www.elogitbergen.com

Kontorfullmektig: Vigdis Røyrvik

Distriktssekretær: Arne Runnane

STUDIEUTVALGET

Leder	Inge Øpstad, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik A/S, Bergen
Medlem	Åge Blummenfelt, Sønnico Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Tom Reinshol, Aker Elektro I&M, Stord
Medlem	Tore Røsæter, ABB Installasjon, Bergen
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	Asle Gjerde, M. Thunestvedt A/S, Bergen

EL&IT FORBUNDET

FAGUTDANNINGSUTVALGET

Medlem	Arne Runnane, Distriktssekretær
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik A/S, Bergen
Medlem	Torild Gudim, ABB Installasjon, Bergen
Medlem	Ivan Sellevåg, Sønnico Installasjon A/S, Bergen

SKIPS- OG OLJEUTVALGET

Leder	Trond Løvstakken, Aker Elektro Offshore, Bergen
Medlem	Per Jarle Hauge, Maritim Elektro, Omastrand
Medlem	Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen
Medlem	Trond Karlsen, Sønnico Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Kjell Sverre Aasheim, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	Atle Kaldestad, Aker Elektro I&M, Stord
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro, Stord
Medlem	Karsten Eriksen, ABB Installasjon, Austevoll
Medlem	Karsten Bøe, ABB OS, Bergen
Medlem	Tor Inge Lie, Sønnico Installasjon A/S, Bergen

MEDIAUTVALGET

Leder	Erik Grytdal, ABB Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Åge Blummenfelt, Sønnico A/S, Bergen
Medlem	Jan Henrik Larsen, Distriktssekretær
Medlem	Tor Ivar Fuglø, Aker Elektro I&M, Stord
Medlem	Kristian Pedersen, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	Svein Arild Dale, Rysjedal Elektro A/S, Leirvik i Sogn
Medlem	Nils Gunnar Knutsen, Sønnico Installasjon A/S, Bergen

TARIFFUTVALGET

Leder	Ove Toska, Sønnico Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Gunnar Røssland, Siemens A/S, Bergen
Medlem	Jan Henrik Larsen, Distriktssekretær
Medlem	Elisabeth Oppedal, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	John Robert Grønås, Aker Elektro I&M, Stord
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik A/S, Bergen
Medlem	Wiggo Heimtun, Sønnico A/S, Florø

BUDSJETTKOMITE

Leder	Ove Toska, Sønnico Installasjon A/S, Bergen
Kasserer	Åge Blummenfelt, Sønnico Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Trond Løvstakken, Aker Elektro Offshore, Bergen
Medlem	Rolf Terje Røsvik, Aker Elektro A/S, Stord
Medlem	Vidar Harkestad, Frøland & Noss, Bergen
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik A/S, Bergen

VALGKOMITE

Medlem	Jon Kristian Viken, ABB Installasjon A/S, Bergen
Medlem	Ronny Trædal, ABB Installasjon A/S, Førde
Medlem	Eirik Hønsi, Petterson & Gjellesvik, Bergen
Medlem	Johannes Blom, Aker Elektro A/S, Stord

REVISORER

Revisor	Svein Østensen, Svein Hatvik A/S, Bergen
Vara	Helge Lægreid, ABB Installasjon A/S, Bergen
Revisor	Johannes Blom, Aker Elektro A/S, Stord
Vara	Kjell-Ove Ege, Sønnico Installasjon A/S, Bergen

ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR TIL OPPGAVE Å ORGANISERE ANSATTE I ELEKTROBRANSJEN I PRIVAT SEKTOR I BERGEN, HORDALAND OG SOGN OG FJORDANE. ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR CA 2200 MEDLEMMER OG ER TILSLUTTET LO - FORBUNDET EL&IT-FORBUNDET.

ISSN 0804-3973